

POLITIET

Politiets årsrapport

2018

Foto: Politiet

POLITIET

Innhold:

1. Leders beretning.....	2
2. Introduksjon til virksomheten	3
Politi- og lensmannsetaten.....	3
3. Årets aktiviteter og resultater	6
Ressursbruk i politi- og lensmannsetaten	6
Resultater og måloppnåelse.....	8
4. Styling og kontroll i virksomheten	17
Risikostyring og internkontroll	17
Revisjonen av politi- og lensmannsetatens årsregnskap	17
Bemannings situasjonen i politiet	20
5. Vurdering av framtidssutsikter	25
6. Årsregnskapet 2018.....	28
Ledelseskommentar	28
Prinsippnote til årsregnskapet.....	31
Bevilgningsrapporteringen	31
Artskontorrapporteringen	32
Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.18	33

1. Leders beretning

Samfunnet er i endring som følge av globalisering, urbanisering og digitalisering. Kriminaliteten er også i rask endring, den blir mer digital og grenseløs. Det utfordrer kompetansen og kapasiteten i politiet, og det øker behovet for samarbeid med private og offentlige aktører i og utenfor Norge.

Med nærpolitireformen endrer vi organisering, teknologi, arbeidsmetoder og arbeidsprosesser. Dette øker kvaliteten i politiets arbeid på lang sikt, men på kort sikt øker det arbeidspresset og reduserer kapasiteten til å levere gode resultater. Det merker dessverre befolkningen og våre ansatte. Jeg mener reformen tar oss i riktig retning, men det tar tid. Framover handler det om å levere resultater, og politiets ansatte gjør en stor innsats for at vi skal klare det.

I 2018 fullførte vi etableringen av nye funksjonelle og geografiske enheter i distriktene. Gjennom året har vi kommet godt i gang med den delen av reformen som handler om å profesjonalisere tjenesten og øke kvaliteten. Sentralt i dette er å innføre og utvikle seks prioriterte funksjoner i politidistriktene: etterretning, politiråd og politikontakt, tjenestekontor, politipatrulje, operasjonssentral og felles straffesaksinntak. Gradvis tar vi i bruk nye arbeidsmetoder, og flere steder ser vi at de gir gode effekter for befolkningen. Men reformen tar tid og oppmerksomhet, og er en av flere årsaker til en svekkelse av enkelte resultater i 2018.

En annen årsak er et kriminalitetsbilde i endring. Nedgangen i registrert kriminalitet flater ut, den alvorlige kriminaliteten øker og flere saker flytter seg til det digitale rom. Antallet arbeidskrevende og komplekse saker har økt i 2018, og det har også tiden vi bruker på å etterforske de fleste sakstyper. Med bedre arbeidsverktøy og metoder avdekker politiet flere av disse sakene. Særlig gjelder dette nettbaserte seksuallovbrudd, hvor det er en kraftig økning i antall saker. Disse trendene understreker behovet for økt innsats fra politiets side. Utviklingen var til en viss grad ventet. Vi jobber hardt for at økt saksbehandlingstid og nedgang i resultater skal snus så raskt som mulig, slik at ulempen for befolkningen blir minst mulig.

Forventningene til politiet er høye. Omgivelsene er utålmodige etter resultater. De pågående endringene er komplekse og arbeidskrevende. De må få virke over tid. 2018 har vært preget av ny organisering på alle nivåer, nye kollegaer, ledere, oppgaver og arbeidsprosesser. Mange ansatte har kjent på usikkerhet og frustrasjon, samtidig som de har lagt ned en formidabel innsats.

De viktigste retningsendringene politiet har gjort de siste årene, kan oppsummeres i fire strategiske utviklingsgrep: ny og bedre organisering av etaten, forbedring av ledelse og styring, nye og bedre arbeidsverktøy, samt nye og bedre måter å arbeide på. De to første handler om å skape bedre forutsetninger for polititjenesten, og de to siste om å utvikle tjenestene for å møte samfunnets behov.

2019 blir nok et arbeidsomt år. Vi skal fortsette arbeidet med å få den nye organiseringen i distriktene til å fungere enda bedre gjennom å få de prioriterte funksjonene i politidistriktene til å virke best mulig. Politiet skal jobbe forebyggende gjennom tett kontakt med resten av samfunnet, løse straffesaker med god kvalitet på en effektiv måte, og være tilgjengelig for folk i hverdagen og ved spesielle hendelser. Framover skal befolkningen gradvis oppleve en bedre og mer effektiv polititjeneste.

Oslo, 05.03.2019

Håkon Skulstad
Kst. Politidirektør

2 ■ Introduksjon til virksomheten

Politi- og lensmannsetaten

Politi- og lensmannsetaten er en ordinær bruttofinansiert virksomhet underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Vårt samfunnsoppdrag er definert i politiloven:

Politi-loven § 1, annet ledd:

«Politiet skal gjennom forebyggende, håndhevende og hjelpende virksomhet være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelige velferd for øvrig.»

Etaten utgjør et sentralt ledd i samfunnets samlede innsats for å skape trygghet for den enkelte og sikre fellesskapets interesser. Med døgnkontinuerlig tjeneste, beredskapsressurser, mobilitet og desentralisert lokalisering er politiet et av fellesskapets viktigste redskaper i arbeidet for et trygt samfunn. Politiet har også ansvaret for flere forvaltningsoppgaver og sivil rettspleie. Politiet skal bidra til å skape både faktisk trygghet for og trygghetsfølelse blant publikum.

Politiet har et omfattende samarbeid med andre statlige myndigheter, fylker, kommuner og private organisasjoner. Politiet deltar aktivt i ulike tverretatlige innsatsgrupper. Politiet har også et omfattende bilateralt og multilateralt samarbeid med andre lands politimyndigheter.

Politiet jobber mot fem virksomhetsspesifikke mål, med tilhørende styringsparametere. Målene skal bygge opp under samfunnsoppdraget og er førende for direktoratets prioriteringer. De virksomhetsspesifikke målene er:

1. Befolkningens trygghet og sikkerhet ivaretas
2. Redusert kriminalitet gjennom effektiv forebygging
3. Effektiv straffesaksbehandling
4. Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold
5. Tilgjengelige tjenester med god service

Samfunnet endrer seg, og politiet er i stadig utvikling. For å forstå hvordan politiet må videreutvikles for å svare på borgernes og medarbeidernes forventninger, må vi ha et tydelig bilde av hva som vil kreves av oss i framtiden. *Politiet mot 2025* trekker opp et framtidsbilde med fire strategiske temaer:

POLITIET

Politiets organisering

Politi- og lensmannsetaten består av 22 enheter: Politidirektoratet, tolv politidistrikter, fem særorganer og fire andre enheter med nasjonale oppgaver. I tillegg er Svalbard et eget politidistrikt. Politidistriktene er inndelt i funksjonelle- og geografiske driftsenheter og lensmanns- og politistasjonsdistrikter.

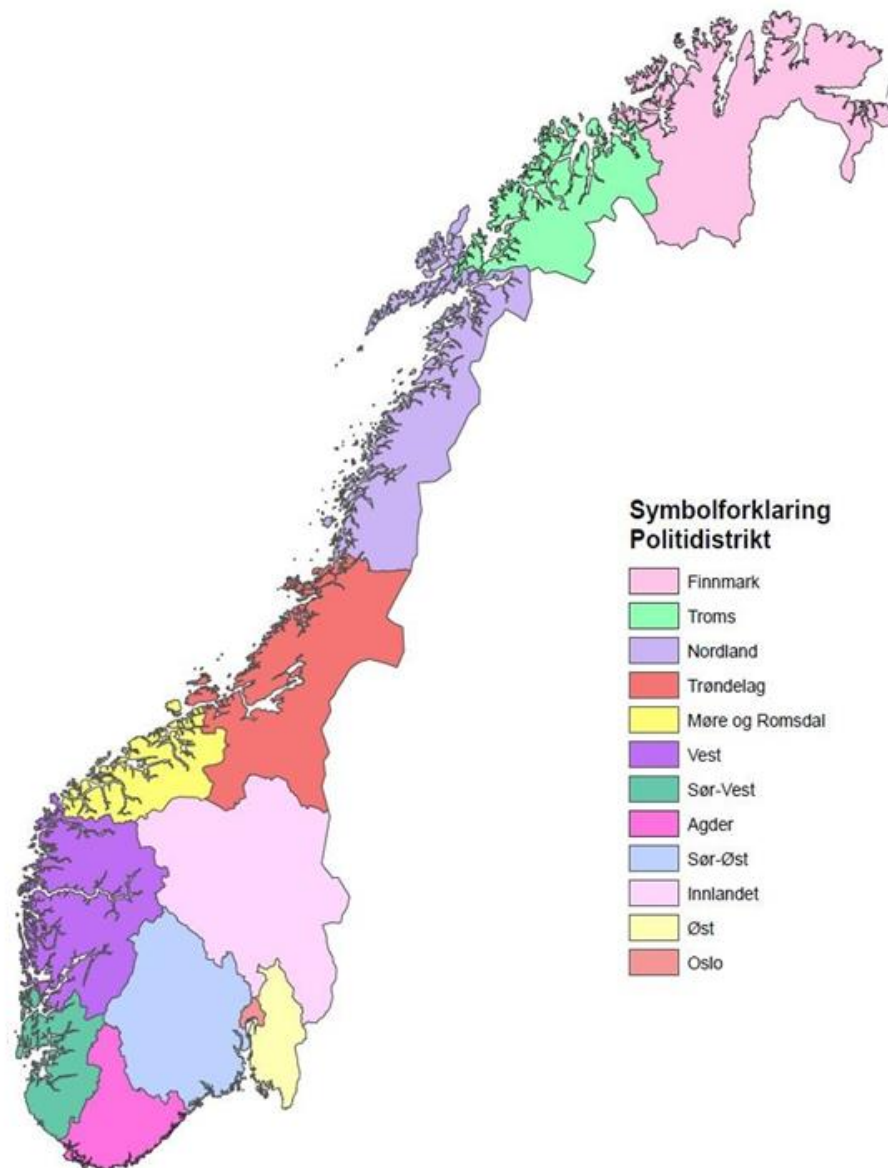
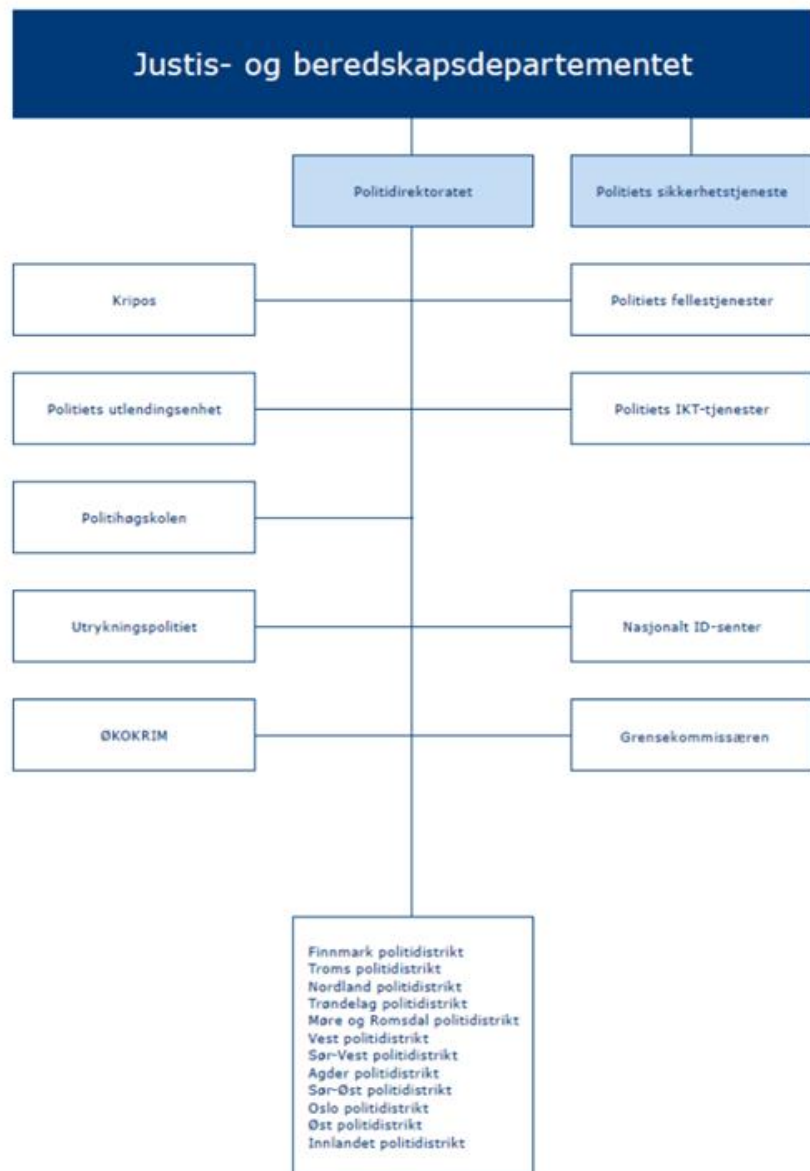
I Norge er påtalemyndighetens laveste nivå en integrert del av politiet. Denne står under faglig ledelse av Den høyere påtalemyndighet (Riksadvokatembetet og statsadvokatembetene). Påtalemyndigheten i politiet har ansvar for etterforskningen, vurderer bruk av tvangsmidler og avgjør spørsmål om påtale i straffesakene. Den integrerte påtalemyndigheten innebærer at politidistriktene er underlagt to styringslinjer, riksadvokat og statsadvokat i faglige spørsmål som gjelder straffesaksbehandlingen, og Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet for den øvrige virksomheten.

Politimesteren i Nordland og i Sør-Vest politidistrikt er gitt myndighet til å lede Hovedredningssentralene (HRS) i henholdsvis Nord-Norge og Sør-Norge. Politimesterne i de 12 politidistriktene er gitt myndighet til å lede de respektive lokale redningssentralene (LRS). Samme myndighet har Sysselmannen på Svalbard for sitt ansvarsområde.

POLITIET

Figur 4: Organisasjonskart og geografisk distriktsinndeling

3. Årets aktiviteter og resultater

Politiets aktivitet skal innrettes for å bidra til å skape effekter for samfunnet innenfor de fem virksomhetsspesifikke målene.

Formålet med politiets virksomhet er å skape positive effekter for samfunnet. Politiets innsats skal føre til et samfunn hvor innbyggerne føler seg trygge, og det er grunnlag for velfungerende forhold for næringsaktivitet. Resultatkjeden til Direktoratet for økonomistyring (DFØ) er et verktøy som viser verdiskapingsprosessen i en virksomhet:

Det er essensielt at innsatsfaktorene samfunnet investerer i politiet gir effekter for publikum og bidrar til effekter for samfunnet i stort. Likevel kan det være krevende å identifisere, måle og beskrive disse effektene. På samfunnsnivå vil det alltid være mange faktorer som påvirker. Mål 1 *Befolkningens trygghet og sikkerhet ivaretas* kan brukes som eksempel. Politiets innsats gjennom synlige patruljer, beredskap gjennom effektiv trening og sikring av objekter og publikums tillit til at politiet responderer raskt ved hendelser, er viktige bidrag til opplevelsen av trygghet. Men det kan også være andre faktorer. Eksempelvis naturkatastrofer og andre uønskede hendelser man ikke greier å forutse, forebyggende innsats (eller mangel på forebygging) fra aktører utenfor politiet, vil også påvirke om vi når dette målet. Tilsvarende kan man finne eksempler på de andre fire virksomhetsspesifikke målene.

Direktoratet for forvaltning og ikt (Difi) har fulgt arbeidet med politireformen tett fra oppstarten og har bidratt med god informasjon til implementerings- og utviklingsarbeidet av reformen. Difi har gjennom hele reformperioden fortløpende evaluert reformarbeidet. Evalueringen viser en positiv utvikling og at reformen i hovedsak går som planlagt. Reformgjennomføringen er gjenstand for forskning, og forskningsresultater vil være viktige byggeklosser for videreutviklingen av politiet. Vi har blant annet også høstet erfaringer fra den svenske politireformen. Sluttevalueringen derfra har vist at det er behov for å ha tålmodighet når det gjelder å kunne hente ut synlige gevinster. Men viktigst er det at evalueringen viser at den svenske reformen på en god måte har gitt bedre forutsetninger for en mer effektiv virksomhet.

Politiet er inne i gjennomføringsdelen av politireformen. Reformen har krevd store endringer i struktur og arbeidsmetoder i alle politidistrikter og særorganer. Det er forventet at endringene i en periode vil gå ut over politiets kapasitet til å løse sine oppgaver. Vi ser effekter som kan tolkes til å relatere seg til reformen. Målene på saksbehandlingstid og restanser i straffesaksbehandlingen ble ikke nådd i 2018. Det er sannsynlig at en av årsakene til dette er reformen. Videre viser politiets innbyggerundersøkelse for 2018 at andelen av befolkningen som har ganske stor eller svært stor tillit til politiet, har sunket fra 83 prosent til 77 prosent. Dette kan forstås som en indikasjon på at politiet har redusert kapasitet til å løse oppgavene. Innbyggerundersøkelsen viser også en nedgang i vurderingen av politiets evne til å komme raskt til stedet ved akutt behov for hjelp, og på spørsmålet om politiet er regelmessig synlig i ditt område.

Ressursbruk i politi- og lensmannsetaten

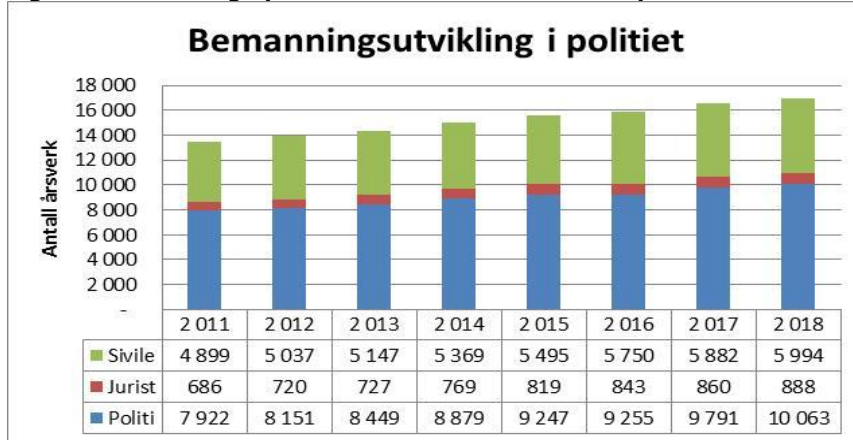
Ved utgangen av 2018 var det 16 945 lønnede årsverk i politiet. 59 prosent av årsverkene var politistillinger, 5 prosent var juriststillinger og 35 prosent var sivile stillinger. De siste årene er

POLITIET

politiet bevilget midler for å ansette i politistillinger for å nå målet om to polititjenestepersoner per 1000 innbygger i Norge. Ved utgangen av 2018 lå politiet 48,3 årsverk under kravet.

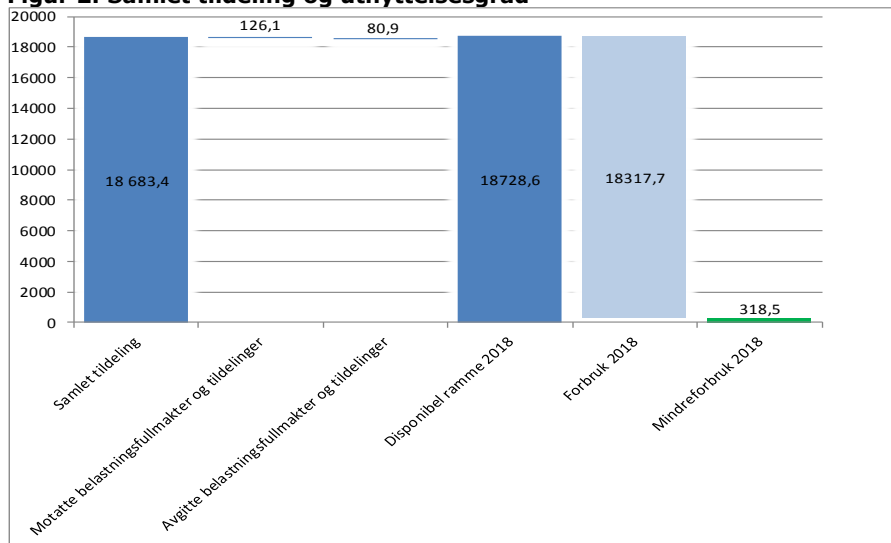
Figur 1: Bemanning i politiet målt i antall årsverk¹⁾ i perioden 2011–2018.

¹⁾ Antall årsverk som får lønn, unntatt ansatte i foreldrepermisjon samt timelønnede og medarbeidere på pensjonistvilkår.

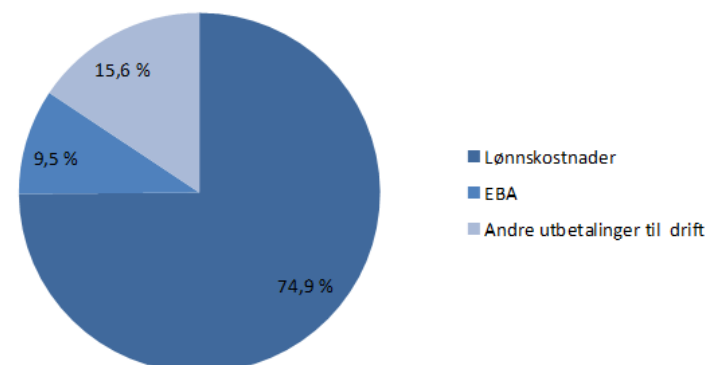
I 2018 var den disponible rammen til politietaten på 18,7 milliarder kroner og de totale nominelle regnskapsførte utgiftene på om lag 18,3 milliarder kroner, noe som ga et mindreforbruk på 318,5 mill. kroner.

Figur 2: Samlet tildeling og utnyttelsesgrad

Personellutgifter er den største utgiftskategorien, og utgjorde 74,9 prosent av de totale driftsutgiftene. Eiendom, bygg og anlegg (EBA) og øvrige driftskostnader utgjorde henholdsvis 9,5 prosent og 15,6 prosent av de totale driftsutgiftene.

Figur 3: Kostnadsfordeling 2018 i %

Resultater og måloppnåelse

Mål 1: Befolkningens trygghet og sikkerhet ivaretas

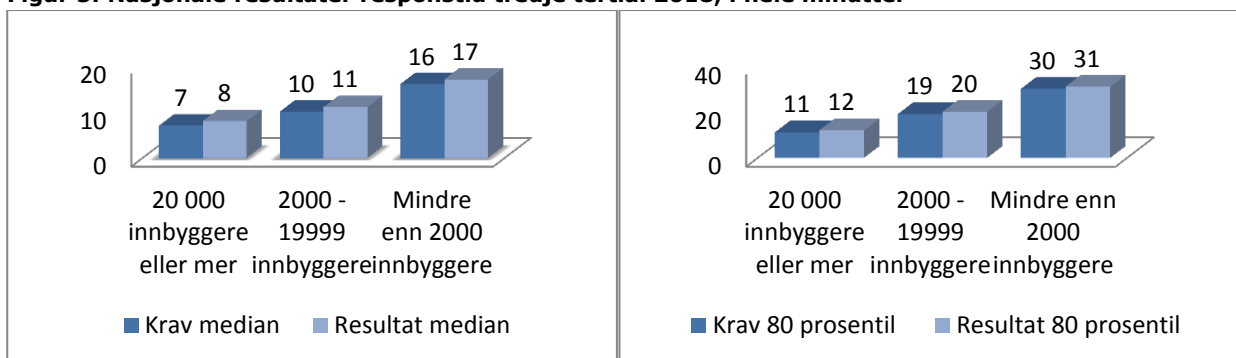
Politiets viktigste oppgave som nødetat er å redde liv og begrense skade. Det er derfor grunnleggende for polititjenesten å være tilstrekkelig tilstede der kriminalitet skjer for å kunne forebygge og løse de løpende oppgavene. I innbyggerundersøkelsen for 2018 svarer 92 prosent av Norges befolkning at de føler seg trygge der de bor og ferdes. Å oppnå kontakt med politiet på nødnummer 112 er viktig både ut fra innringerens behov for rask hjelp, og politiets behov for raskt og effektivt kunne løse oppdraget. Resultatet for 2018 viser at politiet nasjonalt besvarte mer enn 95 prosent av alle henvendelser innenfor 20 sekunder, og dermed nådde resultatkravet.

Tabell: Aksestid

	Antall 112-samtaler	Andel innenfor aksestidskravet
Nasjonalt 2018	630 634	96,60 %
Nasjonalt 2017	570 935	96,80 %
Nasjonalt 2016	601 007	96,40 %

Etter en rask besvarelse er det også viktig å gripe inn raskt for å kunne redde liv, redusere skadeomfang eller bidra til å oppklare kriminalitet. Måling av responstid er en viktig faktor for å vurdere politiets tilgjengelighet. Målsetningen for responstid i 2018 var at resultatene skulle være bedre enn responstiden for 2017 og likere over hele landet. De nasjonale resultatene for 2018 viser at politiet samlet sett ikke har innfridd kravene som ble satt til responstiden, og at resultatene er marginalt svakere i 2018 enn for 2017. Figurene under viser nasjonale krav og resultater for tredje tertial 2018. Tabellene viser krav og resultater for tre tettsteds-kategorier: 1) tettsteder med over 20 000 innbyggere, 2) tettsteder med mellom 2 000 og 19 999 innbyggere, 3) tettsteder med under 2000 innbyggere og øvrige områder.

Figur 5: Nasjonale resultater responstid tredje tertial 2018, i hele minutter

NATO-øvelsen Trident Juncture 18 (TRJE18) ble gjennomført i Norge høsten 2018. Øvelsen samlet 50 000 allierte styrker med materiell, kjøretøy, fartøy, fly m.m. Øvelsen krevde betydelige ressurser fra politiet, som deltok i både planlegging og gjennomføring av vertslandsstøtten i forbindelse med ankomster, opphold og avreiser. Politidirektoratet hadde et utstrakt samarbeid med spesielt Forsvaret og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), og andre sivile aktører. Befolkningens trygghet og sikkerhet ble ivaretatt ved god planlegging og samarbeid fra politidistrikter og særorganer som bidro til at TRJE18 ble gjennomført med svært få uønskede hendelser. Effekten av TRJE18 er et bedre samarbeid med sentrale beredskapsaktører, samt erfaringene som vil bidra til videreutvikling av planer, lover, og regler.

POLITIET

Politiet har gjennom 2018 arbeidet med objektsikring, både sikring av objekter av særlig betydning for samfunnet, og sikring av politiets egne objekter. Gjennomgang og revisjon av *Instruks om sikring og beskyttelse av objekter ved bruk av sikringsstyrker fra Forsvaret og politiet i fred, krise og krig* startet opp høsten 2018. Arbeidene bidrar til å bedre samfunnets beredskapssevne, og tiltakene kan styrke samfunnets evne til å drive krisehåndtering dersom en situasjon skulle gjøre dette nødvendig. Tiltakene kan bidra til økt trygghet og sikkerhet i forbindelse med uønskede hendelser og kriser, og øker samfunnets mulighet for å håndtere slike hendelser. Politiet kan bedre motstå angrep som er ment å skade vår evne til å gjennomføre våre mest kritiske samfunnsoppgaver.

I løpet av 2018 har alle politidistriktene tatt i bruk nye operasjonssentraler. Arbeidet med å se nærmere på arbeidsprosessene mellom de seks prioriterte funksjonene har startet. Prosjektet *Politiarbeid på stedet*, som innebærer at førstelinje utfører etterforskningsskritt så tidlig som mulig på stedet, er satt i gang i alle politidistriktene. Dette arbeidet ventes å gi en rekke effekter for publikum og for politiets arbeidsprosesser. Blant annet vil etterforskning i den innledende fasen (initialfasen) styrkes, og den enkelte politibetjent vil få verktøy til å jobbe mer effektivt.

Mål 2: Redusere kriminalitet gjennom effektiv forebygging

Forebygging har over tid blitt en stadig viktigere metode for å bekjempe kriminalitet, og er nå nedfelt i strategien *Kriminalitetsforebygging som politiets primærstrategi 2018–2020*. Forebygging kan defineres som innsats i forkant for å hindre en uønsket hendelse eller handling, eller unngå en uønsket utvikling. Forebygging kan dreie seg om å avverge ulykker, minske risiko for skader, eller redusere eller hindre kriminalitet. Det kan for eksempel handle om å gi ulik form for støtte til personer for å snu eller hindre livsretninger. Tiltakene fra samfunnets side kommer ofte i etterkant, til tross for at tidlig innsats kunne redusert behovet for senere tiltak. Dette gir unødige belastninger både for enkeltmennesker og for samfunnet.

God samhandling på tvers av tradisjonelle etatsgrenser, forvaltningsnivåer og tjenester er nødvendig for å drive effektiv forebygging. Fordi forebygging ofte dreier seg om sektorovergripende utfordringer, kan kvaliteten på innsatsen i én sektor være helt avgjørende for måloppnåelse i andre sektorer. Å sørge for trygghet i samfunnet er et sentralt velferdsspørsmål og et offentlig ansvar. For å lykkes med kriminalitetsforebygging er det avgjørende å etablere strukturer for samhandling, forutsigbarhet og gjensidig forpliktelse. Kunnskapsdeling og et felles situasjonsbilde gjør at vi kan jobbe målrettet mot de største kriminalitetstruslene både lokalt og nasjonalt. Resultatet vil være færre ofre for kriminalitet, og vil i tillegg redusere belastningen i hele straffesakskjeden. Dette vil gi en samfunns effekt i form av økt trygghetsfølelse.

Gjennom 2018 har ordningen med politiråd og etablering av politikontakter vært viktige grep for å styrke samhandling mellom politi og lokalsamfunn. I samtlige politidistrikter er også funksjonen næringslivskontakt etablert, og i elleve distrikt er det etablert radikaliseringskontakt. Disse skal blant annet formidle oppdatert kunnskap om trusselbildet til relevante virksomheter og aktører, slik at de settes i stand til å forebygge kriminalitet der risikoen for dette er stor. I tillegg skal de være en pådriver for samhandling mellom politi, kommuner, kontrolltater og næringsliv. I 2018 startet politidistriktene arbeidet med å tilby kommunene en avtale om tjenestetilbud. Dette er avtaler mellom to likeverdige parter, som fremforhandles lokalt for å skape bedre forutsigbarhet og forpliktelse mellom politi og kommune.

Forebygging gjennom forvaltningsarbeidet i politiet skal bidra til å ivareta samfunnets sikkerhet gjennom målrettet bruk av lovhjemler på områdene våpen, førerkort, tillatelser til vakthold, brukthandel, m.m. Her er gode samarbeidsrelasjoner på tvers av både politiet og andre etater viktig for å sikre bedre forebygging gjennom bevilling- og tillatelsesordninger. Det er utviklet et mål på forebygging gjennom forvaltning på antall bekymringsmeldinger som blir produsert i politidistriktet.

POLITIET

Det er satt et nasjonalt mål som fordeles per distrikt ut fra befolkningstallet. Ti av tolv politidistrikter nådde målet i 2018.

Etterretning er et viktig ledd i forebyggingsarbeidet. Det er avgjørende for å skaffe politiet et godt bilde av kriminalitetstruslene og gir beslutningsstøtte til riktige prioriteringer. Utviklingen av *Politiets trusselvurdering* (PTV) og pilotprosjektet *Kunnskapsbasert politipatrulje* er viktige aktiviteter for målrettet og kunnskapsstyrt kriminalitetsforebygging, som understøtter kriminalitetsforebygging som politiets primærstrategi. Politidistriktene og særorganene leverte lokale strategiske etterretningsprodukter ved årsskiftet 2018/2019. Disse vil ligge til grunn for utviklingen av nasjonalt strategisk etterretningsprodukt, PTV.

Politiets har gjennom 2018 styrket sitt trafiksikkerhetsarbeid gjennom fortsatt fokus på fartsovertredelser og ruspåvirkede førere på norske veier. Utrykningspolitiet har utarbeidet en analyse av trafikkbildet i 2018 som bidrar til et bedre kunnskapsgrunnlag for hvordan politiet skal utføre sin trafiksikkerhetsinnsats ved å sette fokus på de største truslene i trafikkbildet.

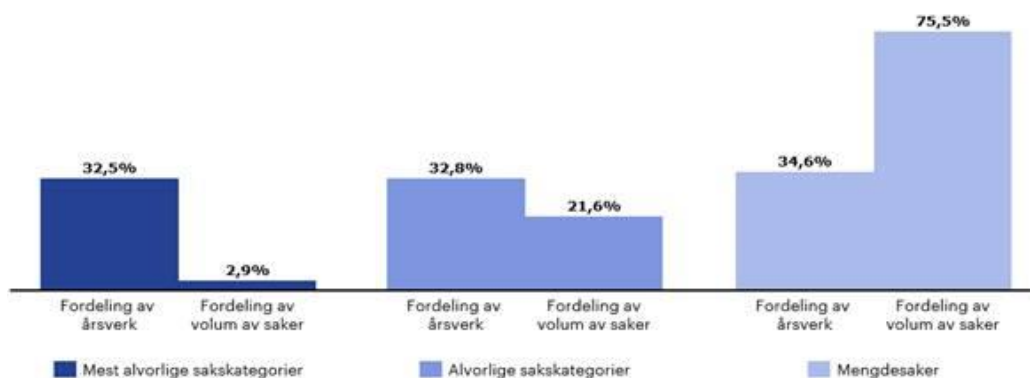
Mål 3: Effektiv straffesaksbehandling med høy kvalitet

Å avdekke straffbare forhold og plassere skyld hos den ansvarlige gjerningspersonen, er avgjørende for å nå straffesaksbehandlingens overordnede mål om redusert kriminalitet. En effektiv straffesaksbehandling med høy kvalitet og god rettsikkerhet, er en forutsetning for den alminnelige tilliten til politiet og rettssystemet, og for borgernes opplevelse av trygghet. Straffesaksbehandlingens hovedmål er å bidra til redusert kriminalitet gjennom allmenn- og individualprevensjon. Riksadvokatens mål- og prioriteringsrundskriv til politiet og statsadvokatene har lenge hatt de samme målene for straffesaksbehandling; høy kvalitet, høy oppklaring, kort saksbehandlingstid og adekvat reaksjon.

Det er i 2018 påbegynt et arbeid med å få bedre innsikt i politiets ressursbruk og -behov innenfor straffesaksbehandling. En kapasitetsundersøkelse har beregnet tilgjengelige etterforskningsressurser, tilgjengelige arbeidstimer på etterforskningsområdet og tidsbruken på oppgavene som må løses for å håndtere straffesaksporteføljen i politidistriktene. Det er kartlagt 4920 årsverk dedikert til etterforskning, og ressursbruken fordeler seg mellom ulike sakskategorier som vist i figur 6.

Undersøkelsen gir innsikt i hvilke ressurser dagens straffesaksportefølge krever, og muliggjør forbedret ressursplanlegging og -utnyttelse på etterforskningsområdet. Det fremkommer blant annet at politiet bruker 32,5 prosent av den totale etterforskningskapasiteten på de mest alvorlige sakskategoriene, på tross av at disse kun utgjør 2,9 prosent av den totale saksporteføljen. Det vurderes å gjennomføre tilsvarende undersøkelser av ressursbruken på andre virksomhetsområder, som vil bidra til å forbedre politiets arbeid med ressursstyring og -analyse på tvers av virksomhetsområder.

Figur 6: Ressursbruk fordelt på sakskategorier

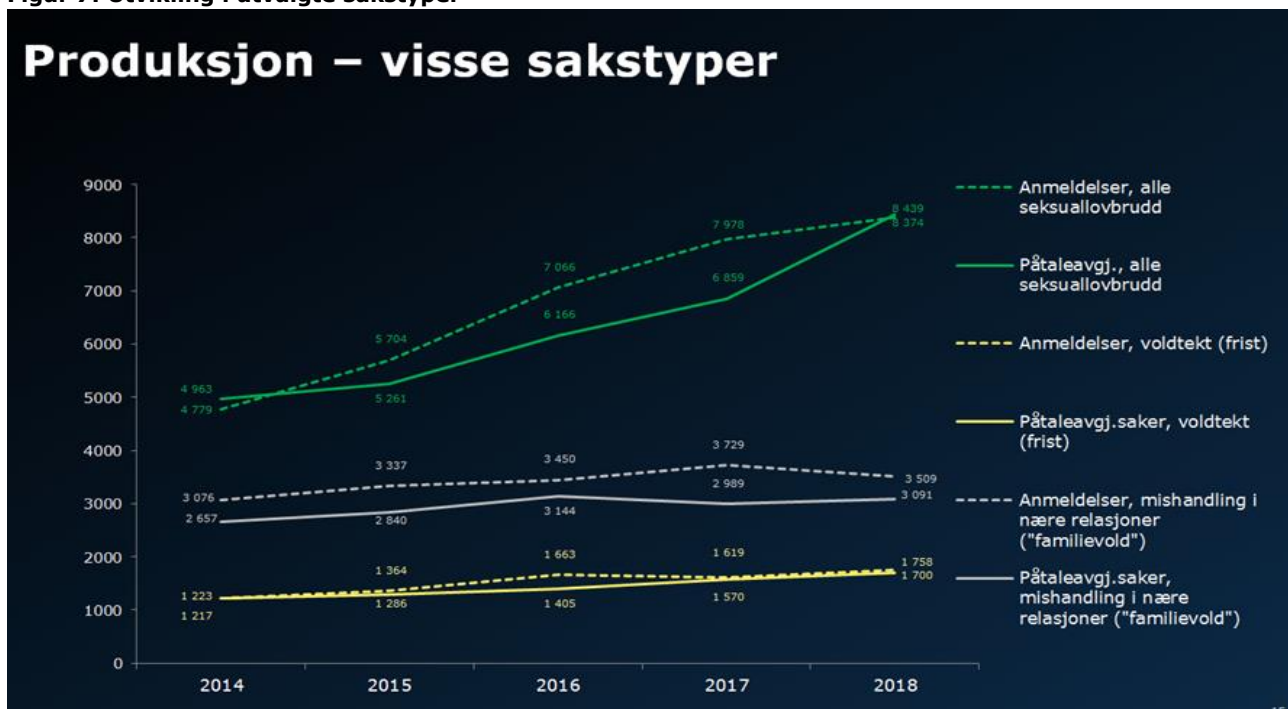

POLITIET

Kort saksbehandlingstid er viktig for de involverte i straffesakene, og kan ses som en indikator på effektivitet. En etterforskning som trekker ut i tid, vil også kunne føre til at bevisene svekkes. I 2018 økte saksbehandlingstiden med fem dager i de sakene som ble oppklart, og politiet overholdt ikke saksbehandlingsfristen i voldtektssaker, ungdomssaker og voldssaker med særskilt frist. Dette henger dels sammen med økte restanser i politiet som følge av produksjonstap som oppstod i forbindelse med politireformen. Få restanser, og særlig få gamle restanser, er en forutsetning for kort saksbehandlingstid. Flertallet av politidistriktene nådde ikke de fastsatte målene for restanser for ikke påtaleavgjorte saker i 2018 (mål for antall saker som er under etterforskning). Videre henger en økt saksbehandlingstid sammen med et økt antall arbeidskrevende saker. Det kan her nevnes at antall seksuallovbrudd har økt med 75 prosent de siste fem årene. Saksbehandlingstiden for oppklarte seksuallovbrudd økte fra 171 dager i 2017 til 208 dager i 2018.

Politidirektoratet mener at ressursanalysen viser at vi bruker en stor andel av de samlede etterforskningsressursene på de prioriterte kriminalitetstypene. Til tross for dette er det en uønsket negativ utvikling i saksbehandlingstid. Vår vurdering er at dette dels skyldes gjennomføring av reform og dels økning i hver enkelt saks kompleksitet og omfang.

Figur 7: Utvikling i utvalgte sakstyper

De senere årene har oppklaringsprosenten på landsbasis vært stabil rett i overkant av 50 prosent. Grov integritetskretnende kriminalitet som volds- og seksuallovbrudd, utgjør et alvorlig samfunns- og folkehelseproblem. Innenfor denne typen saker er det et mål at det skal være en særlig høy oppklaring. For alle typer seksuallovbrudd var oppklaringsprosenten i 2018 64 prosent. Flere politidistrikter har hatt egne innsatser for å redusere mørketallene særlig innen nettovergrep hvor barn er fornærmet. For seksuallovbrudd som gjelder barn¹ var oppklaringsprosenten i 2018 på 77 prosent, som er 4 prosentpoeng bedre enn i 2017. Et annet område som er i politiets fokus, er mishandling i nære relasjoner. I denne typen saker er det utfordrende å finne det bevist ut over enhver rimelig tvil at mishandlingen har skjedd. Oppklaringsprosenten var i 2018 på 30 prosent. I 2018 opprettet politidistriktene samlet 6 prosent færre saker enn i 2017.

¹ Seksuallovbrudd som omtalt i STRASAK-rapporten 2018 pkt. 8.4.2-8.4.4

POLITIET

Der hvor barn eller andre særlig sårbare er vitne til eller utsatt for kriminalitet, slik som seksuallovbrudd og mishandling i nære relasjoner, gjennomføres avhørene som hovedregel ved Statens barnehus. Avhørene gjennomføres i trygge rammer, og barnets behov for ytterligere oppfølging blir vurdert. I 2018 ble det gjennomført 5190 førstegangsavhør av barn og andre særlig sårbare personer. 51 prosent av avhørene ble gjennomført innen den lovbestede fristen. Ekskluderes avhør hvor forhold utenfor politiets kontroll har ført til fristbrudd, ble 57 prosent gjennomført innenfor lovbestedt frist. I 2018 ble Støttesenter for kriminalitetsutsatte åpnet i alle landets politidistrikter. Senteret skal gi informasjon og veiledning til personer som har vært utsatt for integritetskrenkende kriminalitet. Senterne har tatt imot 2103 henvendelser første driftsår.

Gjennom *Etterforskningsløftet*, som inngår i kvalitetsdelen av politireformen, er det satt i verk flere tiltak for å bedre kvaliteten i straffesaksbehandlingen i politiet. De fleste av disse er fortsatt i en innføringsfase, og det er for tidlig å se effektene.

Mål 4: Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold

Avklaring av identitet og kontroll over hvem som til enhver tid befinner seg i landet, er sentrale aspekter knyttet til forebygging, kriminalitetsbekjempelse og beredskap. Identitetsavklaring er nødvendig for å sikre at personer uten lovlig opphold i Norge kan uttransporteres. Å jobbe effektivt med å avklare identitet helt fra første kontakt, vil også gi en samfunnsøkonomisk gevinst ved at politiet, og andre deler av samfunnet, ikke vil ha kostnader med oppfølging av denne personen senere.

Politiet har ansvaret for fire viktige oppgaver for å kunne levere godt på dette målet: grensekontroll og utlendingskontroll på territoriet, førstelinjen i utlendingsforvaltningen, registrering av asylsøkere, samt uttransportering av personer uten lovlig opphold.

I 2018 har politiet økt kapasiteten i grensekontrollen gjennom flere årsverk. Politiet har også styrket kvaliteten i kontrollen ved å etablere 21 elektroniske passlesere (eGates) ved Oslo lufthavn. Sammen med økt satsing på kontroll i førstelinjen i utlendingsforvaltningen, resulterer dette i at færre personer uten rett til innreise i landet kommer inn. Det er gjennomført nesten 5100 uttransporteringer av personer uten lovlig opphold i Norge. Det er betydelig lavere enn måltallet i tildelingsbrevet, men i tråd med politiets forventning. Over 30 prosent av disse er straffede. Særlig disse returene er både kriminalitetsforebyggende og samfunnsøkonomisk lønnsomme.

Politiet har utviklet en ny digital løsning for grense- og territorialkontroll. Løsningen er en applikasjon som brukes på mobiltelefon, slik at kontrolløren kan kontrollere ID-dokumenter og søke i relevante registre på stedet. Nyten ved en slik løsning er at den kontrollerte ikke unødige må innbringes, at kontrollen kan gjennomføres effektivt og med god kvalitet, samt at kontrollen loggføres. Løsningen er innført i alle politidistrikter og brukes av de som har grense- og/eller utlendingskontroll som en av sine primæroppgaver.

Mål 5: Tilgjengelige tjenester med god service

Politiet skal ha tilgjengelige tjenester med god service, både fysisk og digital tilgjengelighet. Dette omfatter både forvaltningstjenester, for eksempel pass, politiattest og våpensøknader, og sivil rettspleie (for eksempel gjeldsordningssaker). God service innebærer rask og korrekt saksbehandling, i tråd med regelverk og forventninger fra brukerne og samfunnet. Politiet skal digitalisere egen virksomhet og tjenester for å modernisere prosesser, metoder og for å øke kvaliteten. Politiet forventes å arbeide aktivt med å beskytte informasjon og IKT-systemer, i tråd med sikkerhetslovens krav.

POLITIET

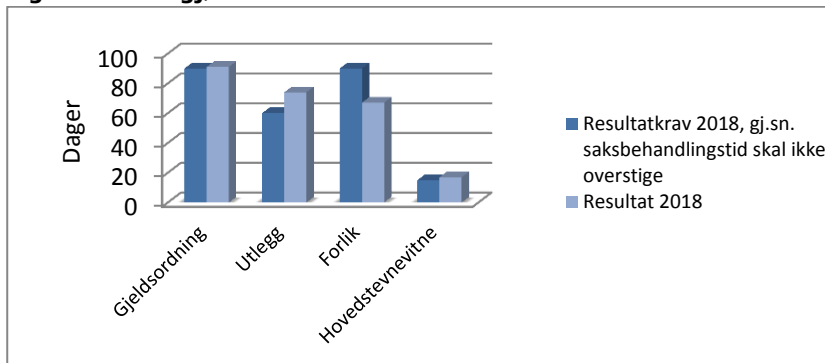
Kritiske feil i politiets systemer og infrastruktur kan føre til at IKT-tjenester blir utilgjengelige for politiet, samarbeidspartnere og publikum. I 2018 har politiets IKT-drift i hovedsak vært stabil, men det har inntruffet enkelte kritiske hendelser som har påvirket tilgjengeligheten over en begrenset tidsperiode.

Nye pass og nasjonale ID-kort med elektronisk ID skal lanseres i 2020. Etter flere forsinkelser er prosjektet i rute i henhold til den nye planen som ble lagt våren 2018. Arbeidet omfatter tjenesteutvikling og modernisering av systemer og prosesser for utstedelse av pass og ID-kort, i tråd med nasjonale og internasjonale krav. Økt fokus på sikkerhet og etterlevelse av regelverk gjør det nødvendig å begrense antallet små passkontor for å sikre tilstrekkelig kvalitet i utstedelsen av nye pass og nasjonale ID-kort. Justis- og beredskapsdepartementet har besluttet at det skal utstedes pass og nasjonalt ID-kort ved 78 pass- og ID-kontorer i Norge, i tillegg til Svalbard. Samlokalisering av pass, politiets øvrige forvaltnings- og utlendingssaker vil gi god kriminalitetsforebyggende effekt.

Siden oktober har saksbehandlingstiden i våpensaker ligget ute på politiet.no. Dette skaper større forutsigbarhet for publikum, og øker samtidig politidistriktenes bevissthet rundt saksbehandlingstid, frister, og målet om å behandle de eldste sakene først. Det ble i 2018 behandlet til sammen 57 845 våpensaker i distriktene og på Svalbard. Saksbehandlingstiden var i snitt 28 dager, men varierer mye fra distrikt til distrikt.

Innen sivile gjøremål er måloppnåelsen tilfredsstillende for gjeldsordning, hovedstevnevitnet og forlik, se figur 8. Måloppnåelsen for utlegg er lavere enn ønskelig, men dette speiler økningen i antall saker og at politidistriktene fortsatt er i en prosess med å endre organisering og arbeidsprosessene for den sivile rettspleien.

Figur 8: Sivile gjøremål

Restansesituasjonen er imidlertid bekymringsfull. Restanseporteføljen skal ikke overstige 20 prosent, og resultatet viser at andel saker i restanse er på 42 prosent. Det jobbes med å utvikle digitale løsninger som vil bidra til effektivisering og bedre tilgjengelighet for publikum.

God kommunikasjon med samfunnet er en viktig del av oppdraget til politiet. Digitale løsninger skal bidra til økt tilgjengelighet og service til befolkningen. Å lage nettsider som når alle målgrupper gjennom én og samme løsning (universell utforming), har høy prioritet. Arbeidet med politiet.no ble belønnet med fem stjerner i Difis statusmåling på universell utforming i 2018. I tillegg til tilgjengelighetskravene, er dialog med brukeren viktig. På spørsmålet "fant du det du lette etter?" svarer 45 prosent av brukerne "ja" på totalopplevelsen av politiet.no. Mens de mest besøkte tjenestene, "Pass" og "Politiattest", har høyest måloppnåelse med henholdsvis 57 og 44 prosent fornøyde brukere. Brukertester og dialogen med brukeren viser at vi har et stykke igjen, men at vi er på rett vei. Målet er 70 prosent "ja" på totalopplevelsen på politiet.no.

Nærpolitireformen

I reformåret 2018 har politiet jobbet med forbedringer i politiets kjernetjenester og samtidig har de siste politidistriktene fått på plass ny organisering.

Å ferdigstille organisasjonsstrukturen var en stor milepæl i politireformen. Det legger grunnlaget for videre utvikling av organisasjonen og mer lik og økt kvalitet på polititjenestene. Det er etablert nye ledergrupper og operasjonssentraler, administrasjonssteder og standardiserte roller og funksjoner. I tillegg er det gjort tilpasninger i administrative og operative IKT-systemer. Større distrikter med enhetlig organisering danner grunnlaget for at politiet kan styres og utvikles som ett politi, hvor behov og ressurser ses i sammenheng. Det er viktig å understreke at reformarbeidet ikke på noen måte er slutt ved at ny organisering er på plass. Den nye strukturen innebærer en omfattende endring for alle politidistrikter, og er på mange områder et mulighetsrom mer enn ferdig utviklede løsninger.

Flere viktige milepæler for det kvalitetshevende arbeidet ble nådd gjennom 2018. Blant annet er *Politiarbeid på stedet* innført som fast arbeidsform i alle distrikter. Ved hjelp av nye verktøy og metoder gjøres mest mulig arbeid ferdig mens patruljen er på stedet. Vi har styrket vår kompetanse på viktige fagfelt som etterforskning, beredskap og ledelse. Det er også opprettet et felles inntak for straffesaker i alle distrikter, som bidrar til likere behandling av saker og en styrket innsats i den første, kritiske fasen i etterforskningen. Teknologi er modernisert på flere områder, blant annet gjør mobile enheter at patruljen får tilgang til viktige data utenfor tjenestestedet. En ny kartløsning for operasjonssentralene gjør at vi utnytter geografisk informasjon bedre enn tidligere, og innføringen av digitale aktorater gir en mer effektiv justissektor og bidrar til økt kvalitet og effektivitet.

For å øke kunnskapen om utfordringsbildet og legge til rette for riktig prioritering av innsatsen, har utviklingen av etterretningsfunksjonen i politidistriktene hatt særlig oppmerksomhet i 2018. Framover skal patruljen i større grad jobbe forebyggende og utføre planlagte og målrettede oppdrag basert på kunnskap om lokale forhold og kriminalitetsutviklingen. Alle kommuner har fått oppnevnt politikontakt som skal bidra til å sikre et tett og systematisk samarbeid med kommunen og lokale aktører.

Reformtiltakene bidrar til nye og bedre måter å jobbe på hver for seg, men den største effekten får vi når tiltakene virker sammen. I startfasen av politiets nye struktur har etaten jobbet spesielt med å etablere god samhandling mellom disse nøkkelfunksjonene:

- ✓ *Politipatruljene* er til stede for befolkningen døgnet rundt og utgjør grunnberedskapen lokalt. Patruljen forebygger og avdekker kriminalitet, og utfører det innledende arbeidet med etterforskning.
- ✓ *Etterretning* gir et godt situasjonsbilde og god kunnskap om utfordringene lokalt, og etterretningsfunksjonen bidrar med kunnskap som politiet er avhengige av for å jobbe mer målrettet og kriminalitetsforebyggende. Ett av målene er at patruljen i størst mulig grad skal utføre sine oppdrag basert på denne kunnskapen.
- ✓ *Operasjonssentralen* leder og koordinerer politiets operative virksomhet. Operasjonssentralen tar imot nødanrop og andre henvendelser, og styrer patruljene dit de trengs mest. Operasjonssentralen har også en sentral rolle i distriktets krisehåndteringsapparat. God samhandling internt i politiet og med eksterne aktører, er avgjørende for at operasjonssentralene kan løse sine oppgaver på en god måte.

POLITIET

- ✓ Hensikten med *felles tjenesteplanlegging* er å fordele personellressurser og sørge for at politiet har folk på rett sted til rett tid. Riktig bruk av politiets personell er viktig for å forebygge og håndtere kriminalitet.
- ✓ *Politiråd og politikontakt* skal, sammen med andre ressurser i og utenfor politiet, bidra til å forebygge kriminalitet og skape trygge lokalsamfunn. Politikontakt skal være et fast bindeledd mellom politi og kommune.
- ✓ *Felles straffesaksinntak* sørger for riktig prioritering og kvalitetssikring av straffesaker i startfasen. Sammen med operasjonssentralen skal straffesaksinntaket gi effektiv støtte til politipatruljene.

Alle store endringer er krevende. Det er krevende å opprettholde kvalitet og effektivitet i daglig drift og på samme tid levere på reform. Reformen er likevel helt nødvendig for at politiet skal være rustet for et samfunn og en kriminalitet i kontinuerlig endring, og levere trygghet til befolkningen både i dag og i framtiden. Målene for reformen er imidlertid ambisiøse, og det vil ta tid før vi er der vi skal være. Og det vil fortsatt være krevende framover. Fra 2019 går politiet gradvis fra å innføre spesifikke reformtiltak til en løpende og langsiktig utvikling av politiet. Den videre utviklingen av politiet skal fortsatt skje i god dialog med kommunene og andre viktige aktører.

Publikum og samfunnet har store forventninger til politiet, og et ønske om å se raske resultater som viser at målene for reformen nås. Det samme har vi i politiet, men vi må være tålmodige og la endringene virke over tid før vi kan forvente store gevinster. Samtidig ser vi stadig flere eksempler på at de nye arbeidsmetodene vi innfører gir økt kvalitet og bedre resultater for befolkningen. Politiet fortsetter arbeidet med å skape verdi fra reformtiltakene i 2019 og i den løpende langsiktige utviklingen av politiet.

Monetær gevinstrealisering

De største kostnadsbesparelsene fra reformtiltakene kommer fra felles administrative tjenester og ny struktur. Det er i perioden 2016–2018 gjort gevinstuttak i form av nedtrekk av politiets driftsramme, mens det for årene framover er gjort estimater for forventede besparelser.

Tilbakemeldinger fra politiets enheter og interne tjenesteleverandører har indikert at estimater for kostnadsbesparelser har vært for optimistiske. Samlet potensial er derfor redusert siden forrige årsrapport, fra 420 millioner kroner til 295 millioner kroner. Reduksjonen følger blant annet som konsekvens av at en større andel av gevinstene nå er definert som kostnadsunngeåelser, snarere enn kostnadsreduksjoner. Vi ser også at deler av gevinstpotensialet er forsert lokalt for å imøtekomme øvrige effektiviseringskrav, herunder Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, i det som samlet sett er en utfordrende økonomisk situasjon for politi- og lensmannsetaten. Tilbakemeldinger fra politiets enheter indikerer også at monetære gevinster er blitt hentet ut før de faktisk kan realiseres. Det bidrar til å gjøre det økonomiske handlingsrommet enda strammere inntil reell effekt kan oppnås.

Estimater for monetære gevinster som følge av reformtiltak er oppgitt som bruttostørrelse. De er forutsatt å bidra til finansiering av kvalitetstiltak og driftskonsekvenser som følge av reforminvesteringene. De største gevinstene i reformen ligger i kvalitetsforbedringene i polititjenesten og i samfunnseffekter – ikke i økonomiske nettogevinster.

Internasjonalt politiarbeid i 2018

Norsk politi påvirkes av en stadig mer globalisert verden, og deltar i flere viktige internasjonale fora. Kriminaliteten er grensekryssende og et godt og effektivt internasjonalt politisamarbeid er nødvendig for å kunne forebygge og bekjempe kriminalitet.

POLITIET

Politiet deltar i det internasjonale samarbeidet både gjennom nordisk politisamarbeid, multi- og bilateralt samarbeid, gjennom deltakelse i etablerte europeiske og internasjonale byråer og kanaler som for eksempel Europol og Interpol. Norge deltar også i Østersjø-samarbeidet, gjennom deltakelse i Baltic Sea Region Border Control Cooperation (BSRBCC) og Baltic Sea Task Force (BSTF), som har som hovedformål å fremme og støtte det generelle, operative politisamarbeidet mellom landenes myndigheter og koordinere dette. Politidirektoratet ivaretar flere Schengen rådsarbeidsgrupper, og følger arbeidet i Schengen-komiteen.

Det er pr. i dag utplassert 21 norske politifolk i ulike Frontex-operasjoner for å styrke overvåkingen av Schengens yttergrense, og en person er utplassert fast i Frontex hovedkvarter i Warszawa. Norsk politi har høstet anerkjennelse både fra Frontex og vertslandenes myndigheter for dette oppdraget.

Sammen med ikrafttredelse av Prüm-avtalen, som åpner for deling av registreringsinformasjon om DNA, fingeravtrykk og kjøretøy, vil bilaterale avtaler om utvidet politisamarbeid med våre naboland, gi rammer for et utvidet og mer sømløst politioperativt samarbeid de nærmeste årene.

4 ■ Styring og kontroll i virksomheten

Risikostyring og internkontroll

Politi- og lensmannsetaten skal ha effektiv internkontroll i henhold til Reglement for økonomistyring i staten § 14 og Bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 2.4.

Som en del av det pågående arbeidet for å styrke styring og kontroll i politi- og lensmannsetaten, har etaten i 2018 arbeidet med å etablere et helhetlig rammeverk for internkontroll. Arbeidet har vært organisert som et virksomhetsomfattende prosjekt i regi av Politidirektoratet, med deltakelse fra politidistrikt og særorgan. Rammeverket beskriver roller og ansvar for internkontroll, samt årlige prosesser for planlegging, gjennomføring, oppfølging og rapportering knyttet til internkontroll i etaten. 2019 blir et prøveår for innføring av det nye rammeverket i hele etaten.

Arbeid med å styrke internkontroll

Det er i 2018 gjennomført en rekke initiativer og forbedringsaktiviteter både sentralt og på enhetsnivå knyttet til å sikre god internkontroll innenfor ulike områder og prosesser. Dette inkluderer blant annet videre utrulling av formalisert internkontrollstruktur for prosessene knyttet til lønn og regnskap, der Politiets fellestjenester har fått en sentral rolle.

Forbedringstiltakene det er arbeidet med i 2018 tar utgangspunkt i anbefalinger fra internrevisjonen, blant annet knyttet til struktur for styrende dokumenter i etaten, roller, ansvar og prosesser for fakturahåndtering og budsjett disponeringsfullmakter, passforvaltning i Trøndelag og Oslo samt kontraktsoppfølging av renholdskontrakter. Politidirektoratet har satt i gang flere initiativer for å utbedre de identifiserte forbedringsbehovene.

Det er etablert en prosedyre for tilskuddsforvaltning som beskriver fordeling av roller og ansvar mellom Politidirektoratet, Politiets fellestjenester og tilskuddsmottakere. Prosedyren beskriver også oppgaver og aktiviteter knyttet til prosessen. Det er etablert formalisert internkontroll knyttet til tilskuddsforvaltningen som del av prosess for periodeavslutning.

Arbeid med risikostyring

Innen de ulike fagområdene i politi- og lensmannsetaten brukes risikovurderinger som et aktivt virkemiddel for å styre risikoer og på denne måten øke evnen til måloppnåelse.

Politidirektoratet har i 2018 utviklet et metodeverk for helhetlige risikovurderinger som går på tvers av fagområdene i etaten. Etaten har utviklet et overordnet risikobilde, og risikoreducerende tiltak er identifisert og følges opp gjennom året. Risikobildet og tilhørende tiltak rapporteres til Justis- og beredskapsdepartementet og er et viktig grunnlag for etatsstyringsdialogen med departementet.

Revisjonen av politi- og lensmannsetatens årsregnskap

Det har blitt gjennomført en interimrevisjon på grunnlag av prøveavslutningen per utgangen av september 2018. Riksrevisjonen har i den forbindelse fått overlevert utkast til årsregnskapet og underlagsdokumentasjonen fra Politiets fellestjenester Lønn og Regnskap for alle enhetene i etaten. Underlagsdokumentasjonen inneholder regnskapsrapporter og underliggende dokumentasjon. Riksrevisjonen har fått tilgang til informasjon og ressurser i virksomheten for å kunne gjennomføre kontroll- og revisjonshandlingene.

POLITIET

Hovedbøkene til politidistriktene er overført til Politiets fellestjenester Lønn og Regnskap og inngår nå som en del av en felles hovedbok. Politiets fellestjenester Lønn og Regnskap utfører regnskapsoppgavene i henhold til ny organisasjon og nye rutiner. Særorganene ble overført til felles hovedbok i første halvdel 2018.

Revisjonsmerknader

Seks åpne merknader fra tidligere revisjoner, samt én merknad (Politiets håndtering og innvilgelse av søknader om våpentillatelse) fra i år, har blitt fulgt opp i 2018.

Tidligere rapporterte merknader som følges opp videre

Biometriske pass

Innføringsprosjektet for pass og ID er godt i gang, og det er etablert en innføringsstrategi som skal sikre en helhetlig innføring av nye pass og nasjonale ID-kort i politidistriktene. Etablering av ny saksbehandlingsorganisasjon og ombygging og sikring av pass- og ID-kontorer, er frikoblet fra innføringen av nye systemløsninger og lanseringstidspunktene for nye pass og nasjonale ID-kort. På denne måten oppfylles nasjonale og internasjonale krav tidligere enn ved å vente på nye IKT-systemer.

Justis- og beredskapsdepartementet har besluttet at det skal etableres 78 nye pass- og ID-kontorer, og et kontor på Svalbard, som oppfyller fastsatte kvalitets- og sikkerhetsmessige krav. Ombygging og sikring av pass- og ID-kontorene og installasjon av nye biometrikiosker pågår og vil i hovedsak være ferdig i 2. kvartal 2019.

Etablering av to-delt saksbehandlingsorganisasjon i politidistriktene pågår. Politidirektoratet har satt kompetansekrav til alle saksbehandlere innen pass og ID.

Arbeidet med sikkerhetspolicy og tilhørende instruksjoner for pass- og ID-området er i slutfasen.

Informasjonssikkerhet og IKT-forvaltning

Merknadene fra Riksrevisjonen til informasjonssikkerhet og IKT-forvaltning er relatert til prosesser som i mange tilfeller håndteres gjennom samme tiltak og berører de samme områdene.

Øverste premissgiverrollen i etaten innen informasjonssikkerhet er etter omorganiseringen i Politidirektoratet lagt til egen seksjon, som favner all sikkerhet. Det etableres nå styringssystem for sikkerhet som inkluderer informasjonssikkerhet. Det er god fremdrift på enkelte satsningsområder, men rapporteringen viser at sikkerhetstilstanden fremdeles ikke er tilfredsstillende. For å øke kompetansen og styrke sikkerhetskulturen har Politidirektoratet prioritert å gjennomføre kompetanseheving og rådgivning.

Det er ansatt sikkerhetsledere i alle de tolv nye politidistriktene og særorganene. Disse er sentrale for etableringen av et styringssystem for sikkerhet i virksomhetene i politiet. Rapportering i fagdimensjonen foregår herfra. Oppdatering av styrende dokumenter er under arbeid. Det er etablert en møtearena for kompetanseheving og kunnskapsdeling for sikkerhetsledere på tvers i etaten. Nasjonalt sikkerhetsmøte i politiet (med alle sikkerhetsledere i politiet) har vært avholdt tre ganger i 2018.

Status og fremdrift for objektsikring rapporteres særskilt. Det er etablert eget nasjonalt begrenset nett (NBN) (iht. Sikkerhetsloven).

Det er laget en utrullingsplan for både *Digitale spor og beslag* og *Lagring av digitale medier*. I første omgang vil bruken av løsningen for digitale spor og beslag være begrenset til saker som omhandler seksuelle overgrep mot barn, men er planlagt utvidet og videreutviklet etter hvert. Løsningen som

POLITIET

rulles ut i 2019, løser således ikke alle utfordringer knyttet til lagring, utveksling og forvaltning, og digitale bevis og beslag i straffesaker.

Punktet "mangler i IKT-forvaltningen i straffesakskjeden, og manglende styring av IKT-arbeidet i politiet", som er en åpen riksrevisjonsmerknad knyttet til IKT-forvaltning er todelt.

1. "mangler i IKT-forvaltningen i straffesakskjeden" er nå etablert i henhold til besluttet IKT-forvaltningsmodell.
2. Oppfylging av "manglende styring av IKT-arbeidet i politiet" har blitt utsatt fra T3 2018 til T3 2019 grunnet utsatt oppstart av *Helhetlig Styring og Organisering* (HSO fase II).

Fra 2013 og fram til i dag er det gjennomført flere tiltak for å styrke IKT-styring og IKT-forvaltning. Prosjektet *Helhetlig Styring og Organisering av IKT fase I* (HSO fase I) har etablert helhetlig styring av IKT i politiet (Politidirektoratet, Politiets IKT-tjenester og politidistriktene), og gjennomføring av planlagte tiltak i HSO fase II (som inkluderer særorganene i modellen) vil føre til at merknaden i sin helhet kan lukkes.

Vaktselskaper

Det er utarbeidet en enhetlig vekteropplæring, som ble iverksatt 01.01.18. Det er også utarbeidet en læreplan for ordensvakter som er levert JD for godkjenning.

Politidirektoratet har innført egne rapporteringspunkter i 2018 hvor politidistriktene gjennom året rapporterer på gjennomførte kontroller.

Behandling av beslag i straffesaker

Åtte av tolv politidistrikter har innført oppdaterte instruksjoner for beslagsområdet i 2018. Instruksene inneholder blant annet tydeligere ansvarsforhold på alle nivåer. Oslo politidistrikt har i 2018 startet opp en vesentlig reorganisering av sin beslagshåndtering, og Politidirektoratet har i den forbindelse en dialog med distriktet om deres behov for logistikk-løsning.

Det er i 2018 startet en konseptutredning for langtidslagring.

Det har blitt satt i gang et arbeid for en mer enhetlig struktur av beslagsområdet i etaten som blant annet omfatter internkontroll. I 2018 er rapporteringen fra distriktene betydelig forbedret sammenliknet med 2017. Alle distriktene har gjennomført kontroller på beslagsområdet.

Informasjonssikkerhet i valutaregisteret

Bruksområdet for opplysninger fra valutaregisteret, herunder det tjenstlige behovet, er i 2018 regulert gjennom en rollebasert tilgang til politiets IKT-tjenester. Rollene er basert på hvilke arbeidsoppgaver man har, og hvilke systemer og tjenester det er nødvendig å ha tilgang til for å kunne utføre disse arbeidsoppgavene.

I tillegg til tilgangsstyringen av politiets IKT-tjenester ble det i 2018 innført en sporings- og analyseløsning i politiet. Løsningen sporer og analyserer medarbeidernes bruk av politiets registre. Sporing-løsningen sørger for at nødvendig informasjon om medarbeidernes bruk av registrene og systemene registreres. Analyseløsningen er et verktøy for å effektivisere etterfølgende kontroll av registreringene fra sporing-løsningen.

Politiets håndtering og innvilgelse av søknader om våpentillatelse

I 2018 ble det satt i gang et forbedringsarbeid for å etablere bedre styring og kontroll av våpenområdet. Politidirektoratet har i 2018 etablert et prosjekt for ny digital våpenforvaltning 2019–2021 som foretar en helhetlig gjennomgang av våpenforvaltningen i politiet. Inntil ny våpenforvaltning er på plass er det laget en tiltaksplan som inneholder en rekke tiltak for å oppnå

POLITIET

standardiserte rutiner og praksis i politidistriktene. Det er også etablert nye styringssignaler overfor politidistriktene, blant annet hvordan de skal prioritere.

Politidirektoratet har gitt føringer til politidistriktene om å prioritere kontroller av våpenforhandlere og samlere. Det er etablert månedlig oppfølging av våpen i dødsbo og det er sendt ut rutiner for hvordan våpen i dødsbo skal håndteres og restanser bygges ned. Politidirektoratet har laget rutiner på hvordan det skal ryddes opp i duplikate våpenkort, og statistikk fra nasjonalt våpenregister viste en reduksjon på 9 156 av totalt 11 765 duplikate våpenkort.

En semi-elektronisk våpensøknad er under utarbeidelse. Det er ryddet opp i betegnelsene på våpentypene og dette er også endret i nasjonalt våpenregister. Dette vil hindre feilregistreringer og gi bedre datakvalitet i våpenregisteret.

Det er også startet opp et arbeid med en dataløsning som automatisk varsler våpenkontoret dersom en våpeneier blir involvert i en straffbar handling.

Forvaltningsrevisjon av oppfølging av objektsikring

Status relatert til denne revisjonen rapporteres gjennom egne rapporteringskanaler og prosesser.

Pågående revisjoner

Det har blitt satt i gang en etterlevelserevisjon av politiets sikring mot dataangrep i 2018. Oppstartsmøtet ble gjennomført 17. august, og testarbeidet er planlagt gjennomført fram til vinteren 2019.

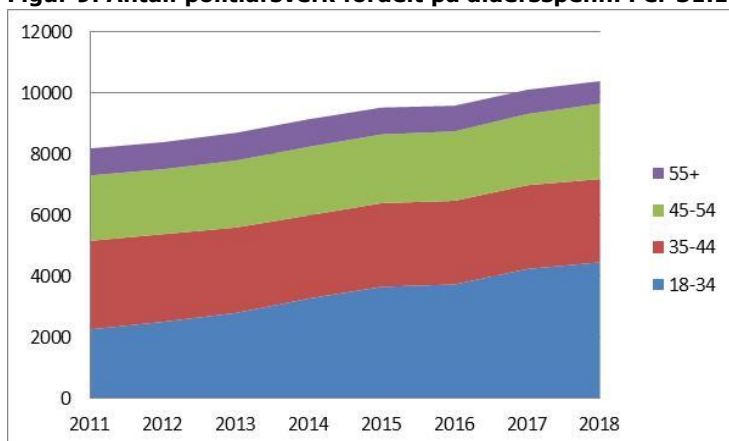
Bemannings situasjonen i politiet

Politiet har hatt en betydelig bemanningsøkning de siste årene. Fra utgangen av 2011 til utgangen av 2018 har bemanningen økt fra 13 507 til 16 945 årsverk, tilsvarende 25 prosent, se figur 1, Kap. 2. Fra 2017 til 2018 har det vært en økning med totalt 412 årsverk, hvorav 272 politiårsverk.

Målet om to polititjenestemenn per 1 000 innbyggere forventes å innfris i løpet av 2020 forutsatt middels befolkningsvekst.

Som figur 9 viser, har økningen i antall politiårsverk ført til at den yngste aldersgruppen av politiutdannede i etaten har blitt forholdsmessig større. Ved utgangen av 2018 utgjorde aldersgruppen 18–34 år om lag 43 prosent av antall politiårsverk.

Figur 9. Antall politiårsverk fordelt på alderspenn. Per 31.12.

POLITIET

Til tross for at politiet har blitt tilført betydelige ressurser de siste årene, oppleves bemanningssituasjonen fortsatt krevende, blant annet på etterforskningssiden. Parallelt med reformarbeidet har politiet opplevd en saksøkning innen de mest alvorlige og arbeidskrevende kriminalitetsområdene. Det gjør at arbeidsmengden er stor og mange medarbeidere står i en krevende situasjon når det gjelder å klare det daglige arbeidet samtidig som nye arbeidsprosesser etableres og skal gå seg til.

Også andre av politiets oppgaver er i stor grad personellintensive. For å øke kapasiteten med én døgnkontinuerlig politipatrulje kreves eksempelvis om lag 18 politiårsverk.

Politidirektoratet jobber med en kunnskaps- og kompetansestrategi for politiet samtidig med at Justis- og beredskapsdepartementet utarbeider en stortingsmelding om kapasitet og kompetanse i politiet.

Bedre ledelse og styrket ledelseskultur

God ledelse er en forutsetning for utvikling av ønsket kultur, for å lede og styre etaten i riktig retning, og for å sikre høy måloppnåelse. Gode ledere er også viktig for at politiet (i større grad) skal evne å drive kontinuerlig forbedring, jobbe på nye måter, ta i bruk nye metoder og ny teknologi for å møte behovet for større og raskere endringer på grunn av endringene i samfunnet og i kriminaliteten.

For å oppnå økt gjennomføringsevne må ledelse virke i alle ledd. I 2018 ble det i Politidirektoratets regi gjennomført et utviklingsprogram for førstelinjeledere. Mentoringprogrammet ble videreført, og det ble gjennomført ledergruppeutvikling i distriktenes toppledergrupper. Ledergruppeutviklingen ble evaluert og fikk gode tilbakemeldinger. Det ble startet opp tre piloter som skal teste ut merverdien av et rammeverk for ledelse. Rammeverket beskriver ledelse på ulike nivå. Det ble også gjennomført lederopplæring innenfor medbestemmelse.

Innføring av etiske retningslinjer er et viktig bidrag i utviklingen av ønsket kultur. Etiske retningslinjer for politi- og lensmannsetaten ble lansert i 2018, og et e-læringskurs ble laget til det lokale innføringsarbeidet.

Kjønnsbalanse og mangfold

Kjønnsbalanse i politiet er et viktig bidrag til å levere på vårt samfunnsoppdrag. For å opprettholde en høy tillit, og være i stand til å løse stadig mer komplekse oppgaver, må politiet speile befolkningen og ha en bredt sammensatt kompetanse.

Per 31.12.2018 var det totalt 46 prosent kvinner i politiet. Tallet har de siste årene ligget stabilt høyt, som er en effekt av målrettet arbeid med rekruttering til Politihøgskolen. Opptaket i 2018 viste tidenes høyeste andel av kvinnelige søkere med 48 prosent, hvor 46 prosent av de som ble tatt opp er kvinner. Det er forventet at god kjønnsbalanse på Politihøgskolen også vil bidra til flere kvinnelige ledere i etaten på sikt. For å få flere kvinner til å satse på ledelse, er det viktig med gode rollemodeller. I politimesternes ledergrupper er kvinneandelen økt og ligger nå på 36 prosent. Mentoringprogrammet er ett tiltak for blant annet å motivere flere kvinner til en lederkarriere. Det har blitt gjennomført to kull og kull tre startet opp høst 2018. I tillegg er kull fire planlagt, med oppstart vår 2019. Til sammen vil da ca. 144 deltakere ha vært gjennom programmet. Det er satt krav om at minimum 50 prosent av adeptene skal være kvinner. Til nå ligger kvinneandelen på totalt 52 prosent.

I overordnet plan for kjønnsbalanse i lederstillinger er det satt mål om 30 prosent kvinnelige ledere i politistillinger, og 40 prosent ledere totalt innen 2022. Alle distrikter og særorganer har utarbeidet egne tiltak som følges opp lokalt for å nå målsetningen.

POLITIET

Som et resultat av dette arbeidet, ser vi en økning på totalt 2 prosentpoeng kvinner i lederstillinger det siste året, med en andel på 34 prosent per 31.12.2018. I politistillinger ser vi en jevn økning i andelen kvinnelige ledere. Den har gått opp fra 16 prosent i 2015 til 21 prosent i 2018, med en økning på 1 prosentpoeng det siste året.

Mangfold

Politiet har en rolle i å beskytte alle grupper i samfunnet. For å skape legitimitet blant alle grupper i befolkningen er det viktig at politiet spiller befolknings sammensetningen.

Politiet har gjennom styrket sitt arbeid i rekrutteringsprosessene for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Alle politidistrikter og særorganer har i 2018 fulgt opp arbeidet med å forebygge seksuell trakassering gjennom dilemmatrening og opplæring i varslingsrutiner.

Gjennom det statlige mangfoldsnettverket har Politidirektoratet et godt samarbeid med syv andre direktorater og Likestillings- og diskrimineringsombudet. I regi av mangfoldsnettverket har FAFO-rapporten Profesjonell rekruttering er likestilt rekruttering blitt fulgt opp gjennom en fagdag for alle direktorater og departementer.

Politi høgskolen har over flere år arbeidet aktivt for å rekruttere flere søkere/studenter fra minoritetsgrupper til politiutdanningen. Tallene viser en gradvis økning av søkere med minoritetsbakgrunn, med en økning fra 12 prosent i 2015 til 15 prosent i 2018. I 2016 var det kun 25 prosent kvinner i denne gruppen. Fordelt på kjønn er fordelingen i 2018 46 prosent kvinner og 54 prosent menn, og dette er som for hele studentkullet.

Prideparaden er et viktig symbol på større åpenhet og inkludering både innad i politiet og til publikum. I 2018 deltok politiet i paraden for fjortende år på rad med ca. 160 medarbeidere. Det har gradvis vært en økende oppslutning om paraden både blant politiansatte og publikum. I 2018 hadde paraden omkring 40 000 deltakere og opp mot 300 000 tilskuere.

Kjønnslikestilling

Tabellen viser kjønnsfordelingen i politi- og lensmannsetaten per 31.12.2018. (Antall medarbeidere inkludert medarbeidere i foreldrepermisjon).

Tabell: Kjønnsfordeling i politiet

Stilling	Kvinner	Menn	Andel kvinner
Jurister	563	367	61 %
Politi	3387	6993	33 %
Sivile	4164	2162	66 %
Totalt	8114	9522	46 %
Ledere med personalansvar	Kvinner	Menn	Andel kvinner
Jurister	60	75	44 %
Politi	227	851	21 %
Sivile	292	216	57 %
Totalt	579	1142	34 %

Tabell: Kvinners lønn² i prosent av menns

Stillingskode	Kvinnens lønn i % av menns
0290 Politispektør	97,70 %

² Resultat av lokaleforhandlinger for 2018, gjennomført i 2019 er ikke medregnet.

POLITIET

1245 Politiadvokat	98,50 %
1543 Politiadvokat 2	98,90 %
0285 Politiførstebetjent	100,70 %
0287 Politioverbetjent	99,50 %
1457 Politibetjent 1	99,70 %
1459 Politibetjent 2	101,20 %
1461 Politibetjent 3	99,40 %
1060 Avdelingsdirektør	94,10 %
1211 Seksjonssjef	91,20 %
1055 Personalsjef	119,90 %
1054 Kontorsjef	100,80 %
1364 Seniorrådgiver	95,70 %
1434 Rådgiver	97,80 %
1065 Konsulent	98,70 %
1008 Høgskolelektor	104,70 %

HMS-arbeid i politiet

Politi- og lensmannsetaten har som overordnet målsetting at det skal være trygt å arbeide i politi- og lensmannsetaten. Etaten skal tilrettelegge og drive sin virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår skade på personell, miljø, materiell og/eller etatens omdømme.

Politidirektoratet har det overordnede ansvaret for at etatens HMS-funksjon fremstår som tydelig og tilgjengelig. Hensikten med en profesjonalisert HMS-funksjon er at det bidrar til bedre ledelse og styrket ledelseskultur, noe som støttes av hovedarbeidsmiljøutvalget (HAMU). Det er ansatt HMS-ledere i de fleste distrikter, og de skal koordinere og tilrettelegge HMS-arbeidet i distriktet på vegne av politimesteren.

Årlig etableres en HMS-handlingsplan for politi- og lensmannsetaten. Planen omfatter hvilke sentrale oppgaver som skal gjennomføres, og fremdriften rapporteres til HAMU.

Varslinger om kritikkverdige forhold

Det ble innført nye varslingsrutiner i etaten i 2017. I tråd med varslingsrutinene skrives erfaringsrapporter med læringspunkter etter at varslingssaker er avsluttet. Læringspunktene sammenfattes i en samlet årsrapport som deles med alle distrikter og særorganer for å lære.

I 2018 var det 27³ varslinger om kritikkverdige forhold i politi- og lensmannsetaten. Dette er en økning fra 2017, da det var rapportert 17⁴ varslinger.

Rapportering av uønskede hendelser og personskader

Det har lenge vært et behov for et enhetlig hendelses- og avvikshåndteringssystem for etaten. Systemet skulle implementeres i løpet av 2018, men er forsinket. Det er satt ny frist til 01.07.2019.

Det er rapportert 594⁵ personskader i etaten for 2018 mot 442 i 2017. Dette er en utvikling som samsvarer med utviklingen i registrerte hendelser totalt. Det er ikke registrert dødsfall i politi- og lensmannsetaten i 2018.

³ Tallet baseres på tilbakemeldingene fra distrikter og særorganer som Politidirektoratet har mottatt per 01.02.2019.

⁴ Tallet baseres på tilbakemeldingene fra distrikter og særorganer som Politidirektoratet har mottatt per 01.02.2018.

⁵ Tallet er basert på meldinger med hendelseskategori "Personskade med fravær" og "Personskade uten fravær" i HMS Modulen i TTA. Tallet vil justeres etter kvalitetssikring med distrikter og særorganer.

POLITIET

Antall registrerte uønskede hendelser og avvik viste en betydelig økning i 2018, og gikk fra 7101 i 2017 til 8218 i 2018. Noe av økningen skyldes større fokus på systematisk HMS-arbeid hvor rapportering av uønskede hendelser er viktig for å skape forbedringer. Likevel er det grunn til å anta at det også er en reell økning.

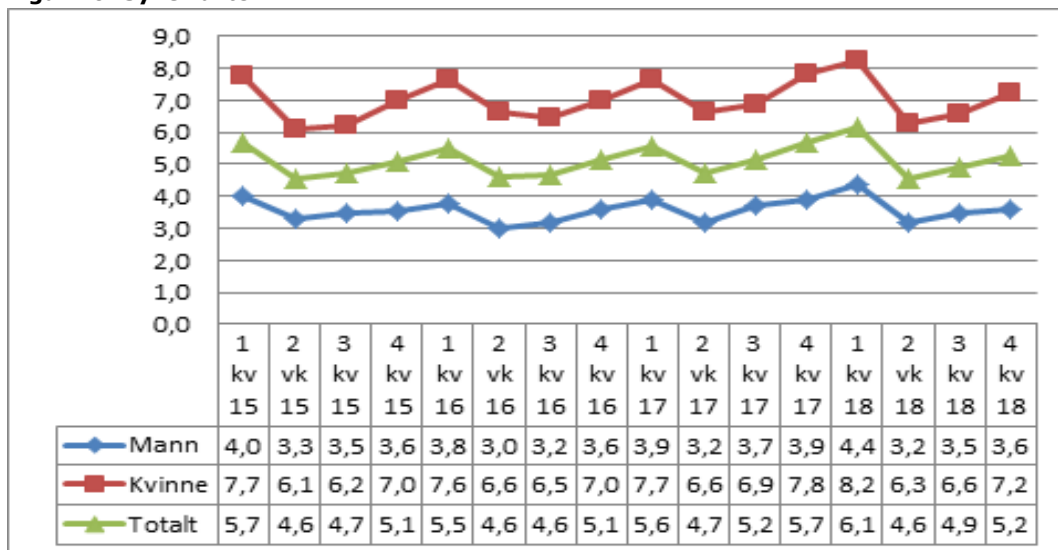
Inkluderende arbeidsliv

Politiet har som mål å være en inkluderende arbeidsplass og har bedt alle underliggende enheter om å innrette sitt rekrutteringsarbeid mot å følge opp 5 prosent-målet i inkluderingsdugnaden. Det har imidlertid ikke kommet på plass en løsning i vårt rekrutteringssystem for å registrere søkere med "hull i CV". I tillegg jobber vi med å få på plass gode rutiner for å vurdere søkere med nedsatt funksjonsevne. Mange av stillingene i politiet har særskilte krav for rekruttering av operativt personell, og mange søkere med nedsatt funksjonsevne vil derfor ikke tilfredsstillende kravene. Dette gjelder spesielt politistillinger og inntak til politihøgskolen. Politidistriktene har imidlertid utarbeidet lokale IA-handlingsplaner, og samarbeider med Nav om å rekruttere personer som står utenfor arbeidslivet på grunn av nedsatt funksjonsevne.

Sykefravær

Det totale sykefraværet har over flere år ligget rundt 5 prosent, som det fremgår av figur 10. Det er høyere for kvinner enn menn. Det totale sykefraværet for 2018 var på 5,2 prosent. Det må tas forbehold om at alt sykefravær for 2018 ennå ikke er registrert.

Figur 10: Sykefravær

5. Vurdering av framtidsutsikter

Samfunnsutviklingen kjennetegnes av at verden knyttes tettere sammen. Norske forhold påvirkes i større grad av forhold langt utenfor landets grenser. Norsk politi møter kontinuerlig nye utfordringer, og må fortløpende utvikle seg for å møte denne utviklingen. De viktigste samfunnsmessige endringene er knyttet til globalisering, digitalisering, urbanisering og klima. Som følge av dette oppstår nye kriminalitetsformer og arenaer for kriminalitet. Kriminaliteten blir mer kompleks og foregår oftere med bruk av digitale verktøy og på digitale arenaer. For å møte dette må politiet ha mer spesialisert kompetanse, sterkere fagmiljøer, bedre teknologistøtte, og samtidig utvikle sine arbeidsprosesser.

Politidistriktene gjennomførte siste del av strukturdelen av politireformen i 2018 og er nå godt i gang med kvalitetsdelen. De nye enhetene i distriktene skal i 2019 fortsette å innarbeide de nye arbeidsprosessene. I 2019 skal vi spesielt jobbe for å redusere responstiden og straffesaksrestansene. Drift skal i 2019 prioriteres framfor utvikling dersom utviklingen ikke på kort sikt vil forbedre driften.

Politireformen er den høyest prioriterte utviklingsoppgaven i politiet fram mot 2020. I 2019 legges det særlig vekt på tiltak etaten må lykkes med for en vellykket gjennomføring av reformen. Politiet skal være tilgjengelig for befolkningen og nås raskt ved nød og øyeblikkelig behov for hjelp.

Politiets prioriteringer for 2019:

- Prioriterte resultatområder.
 - Kriminalitetstyper: vold og seksuelle overgrep mot barn og særlig sårbare grupper, arbeidslivskriminalitet, samt ungdomskriminalitet og kriminelle gjengangere.
 - Tjenester: reduserte straffesaksrestanser, retur av personer uten lovlig opphold, aksestid på nødnummer 112 og responstid for hendelser som omfattes av «Alarm» og «Prioritet 1».
- Prioriterte tiltak.
 - Videreutvikle de seks prioriterte funksjonene og samhandlingen mellom dem, herunder styrke kunnskapsbasert forebygging for å være i forkant av kriminaliteten, og utvikle kompetanse innenfor digitalt politiarbeid.
 - Starte innføringen av nye pass og nasjonalt ID-kort.
 - Styrke kommunikasjonen internt og eksternt.
 - Forbedre objektsikringen politiet har ansvar for.

For 2019 er budsjettet i politiet i størst mulig grad innrettet for å ivareta politidistriktenes handlingsrom, de prioriterte områdene og satsningene gitt i Tildelingsbrev 2019 fra Justis- og beredskapsdepartementet, og for å gjennomføre reformrelaterte utviklingsoppgaver.

Sammensetningen av kompetanse og kapasitet i politiet må gjenspeile behovene som identifiseres som følge av samfunns- og kriminalitetsutviklingen. Politibemanning er viktig, men politiet må de nærmeste årene i større grad rekruttere ansatte med annen kompetanse.

Vår ambisjon er at politiet i 2025 møter kriminaliteten effektivt i det digitale rom, og samtidig ser dette i sammenheng med tradisjonell kriminalitet. Innbyggerne skal oppleve trygghet og ha høy tillit til politiets arbeid. Skal vi lykkes må både digital kompetanse, kapasitet og teknologi i politiet styrkes – både i Kripos og i politidistriktene. Etableringen av Nasjonalt cybercrimesenter (NC3) er et vesentlig skritt på veien. Dette blir et kompetansesenter som skal bygges opp over flere år, og skal

POLITIET

bidra med kompetansebygging, metodeutvikling, og kriminalitetsbekjempelse i det digitale rom, trusler og sårbarheter.

Både i 2019 og framover skal politiet ha innbyggerne i fokus, prioritere førstelinjen, arbeide forebyggende og løse flest mulig oppgaver på stedet. Gjennom forbedring av arbeidsmetoder og teknologistøtte skal politiet gradvis levere en bedre og mer effektiv polititjeneste til befolkningen.

Det er forventet at kriminaliteten innen flere områder i større grad vil flytte seg til det digitale rommet. Deling av budskap i digitale nettverk kan bli en viktig kilde til nye kriminalitetstrender framover. Dette vil kunne vise seg ved at flere vil utsettes for trakassering, trusler, hatkriminalitet, tvang, press og vold, som gir utrygghet i hverdagen. Sosiale medier påvirker videre samhandlingsnormer, og kan lede nye grupper til handlinger som representerer lovbrudd og uorden i samfunnet.⁶

For seksuallovbrudd har digitalisering allerede muliggjort flere overgrep.⁷ Det forventes en fortsatt økning av slike saker i tiden framover.⁸ Det er også flere som blir utsatt for seksuell utpressing på internett ved at seksualiserte bilder eller filmer brukes til å presse den som er avbildet for penger, til å sende mer materiale eller til å utføre seksuelle handlinger via direkteoverføring eller i det virkelige liv.⁹ Det er stadig flere barn som bruker smarttelefoner, noe som gir dem tilgang til sosiale medier og kommunikasjonsapplikasjoner. Samtidig har det blitt større aksept for å ta utfordrende seksualiserte bilder eller filmer av seg selv og distribuere disse ved hjelp av mobiltelefoner/og eller internett. Muligheten for å finne seksualiserte bilder og filmer på internett som kan misbrukes, blir derfor stadig større. Europol antar at det som følge av ny teknologi vil oppstå nye og hittil ukjente former for seksuell utnyttning.¹⁰

Skatte- og avgiftskriminalitet er fortsatt forventet å være den største trusselen innen tradisjonell økonomisk kriminalitet. Korrupsjonsrisikoen knyttet til lokal forvaltning, ikke minst kommunal plan- og byggesaksbehandling, er blitt tydeligere. Dette kan føre til andre typer kriminalitet, også arbeidslivskriminalitet. Det er forventet en økning i miljøkriminaliteten som følge av at muligheten for profitt fortsatt er stor på flere områder. Dreiningen fra fysisk til digital kriminalitet vil fortsette også innen økonomisk kriminalitet. Det er også ventet at kriminelle i økende grad vil ta i bruk nyere betalingstjenester og digital valuta for å hvitvaske penger.¹¹

Det er forventet en økning i anmeldte voldslovbrudd, blant annet fysisk vold og ulike typer trusler, tvang og personangrep. Trenden er internasjonal. Økningen av voldslovbrudd antas å skyldes flere faktorer, blant annet økt spredning av aggressive budskap og hets på sosiale medier, samt strukturelle faktorer som større sosial ulikhet, marginalisering og avmaktsfølelsen knyttet til teknologisk omstrukturering.¹²

Endringene i kriminalitetsbildet gjør det nødvendig i enda større grad å jobbe forebyggende. En reaktiv tilnærming vil ikke være mulig gitt de utviklingstrekkene med saker med et svært høyt antall fornærmede. Dette vil kreve et bedre og tettere samarbeid om forebyggende tiltak mellom politiet og andre aktører – både offentlige og private.

Politiet må gjennom prioriteringer og effektivisering i større grad skape økonomisk handlingsrom innen egen ramme for fremtidige investeringer og utviklingstiltak. Utfordringene gjennom blant annet internasjonale forpliktelser knyttet til grensekontroll og endringene i kriminalitetsbildet er

⁶ Oslo politidistrikt. Trender i kriminalitet 2018–2021, 2018

⁷ Oslo politidistrikt Trender i kriminalitet 2018–2021, 2018

⁸ Politidirektoratet; Trusler og utfordringer innen IKT-kriminalitet (2017)

⁹ Politidirektoratet; Trusler og utfordringer innen IKT-kriminalitet 2017

¹⁰ Politidirektoratet; Trusler og utfordringer innen IKT-kriminalitet 2017

¹¹ Økokrim; Trusselvurdering 2018

¹² Oslo politidistrikt. Trender i kriminalitet 2018-2021

POLITIET

likevel på kort sikt så store at det ikke vil være mulig å møte behovene uten en styrking av politiets budsjett eller en vesentlig omprioritering av oppgaver.

6 ■ Årsregnskapet 2018

Ledelseskommentar

Årsregnskapet 2018 for Politi- og lensmannsetaten er avgitt i henhold til kontantprinsippet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R115 fra Finansdepartementet og krav fra eget departement.

Årsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

Tildeling

Politi- og lensmannsetaten samlede tildeling var på 18,683 mrd. kroner.

Mellomværende med statskassen

Mellomværende med statskassen per 31. desember 2018 utgjorde 470 517 856,- kroner.

Mindreutgifter

Regnskapet for 2018 viser en overførbar mindreutgift på 318,5 mill. kroner som søkes overført til 2019. Dette er listet i note B.

Mindreforbruk driftsutgifter

Mindreforbruket på kapittel 0440, post 01 Driftsutgifter på 377 mill. kroner, skyldes i hovedsak følgende forhold:

1. Forsinkelser i strategiske utviklingsprosjekter. Dette er i all hovedsak finansiert med øremerkede midler og kan ikke omdisponeres til andre formål.
2. Øremerkede midler til omstilling er på 67 mill. kroner og av disse midlene er 10 mill. brukt i 2018.
3. Felles nasjonale driftsutgifter og etatsrettede utviklingstiltak finansiert fra Politidirektoratet (i hovedsak refusjoner og øremerkede midler)
4. Lønnsoppgjøret for 2018 som på grunn av forsinkede forhandlinger ikke ble utbetalt i 2018.

Driftsutgifter og utgiftsførte investeringer

Den største utgiftsposten for politiet er knyttet til personell på 13,3 mrd. kroner, og dette utgjør 74,9 prosent av totale utbetalinger til drift på 17,8 mrd. kroner.

Politi- og lensmannsetaten ble i 2018 tildelt 370 nye politistillinger, med ansettelse suksessivt i løpet av siste halvår. I tillegg fikk etaten konsekvensjustert inn helårseffekten for 350 årsverk som ble tildelt i 2017. Dette bidrar til at utgiftene til personell har økt fra 2017. Økningen tilfaller i hovedsak politidistriktene.

POLITIET

Utgiftene til eiendom, bygg og anlegg med 1,7 mrd. kroner utgjør 9,5 prosent av totale utbetalinger til drift hvorav husleie alene utgjør 7,9 prosentpoeng.

Materiell og andre driftskostnader med 1,6 mrd. kroner står for 9,2 prosent av totale utbetalinger til drift, der større enkeltposter er drift av kjøretøy på 186 mill. og materiell relatert til samband/nødnett/telefoni på 156 mill. kroner. Det er ingen vesentlige endringer på disse postene fra 2017.

For politidistriktene separat utgjorde utgifter til personell og husleie i gjennomsnitt 87 prosent av totale utbetalinger til drift i 2018.

Andre utbetalinger til drift (note 3) viser en netto nedgang fra 2017 på 238 mill. kroner eller 5 %. Dette skyldes hovedsakelig effekten av endret regnskapsmessig behandling av internhandel.

Større enkeltposter innenfor utgiftsførte investeringer på 633,7 mrd. kroner er infrastruktur IKT på 92 mill., utrykningskjøretøy på 160 mill. og helikopter og båter på til sammen 126 mill. kroner.

Salgsinntekter og refusjoner i politi- og lensmannsetaten

Politihøgskolens virksomhet sto for 48,2 mill. kroner, i all hovedsak knyttet til drift av overnatting og kantinedrift på sine lokasjoner.

Politiet har iverksatt ulike tiltak for å eliminere den regnskapsmessige effekten av internhandel ytterligere. Dette reflekteres i en nedgang på 162 mill. kroner i salgsinntekt varer og tjenester, som hovedsakelig skyldes at salg av materiell internt etaten ikke bokføres som brutto inntekt, men reduserer driftskostnader. Det er totalt solgt materiell internt for 133 mill. kroner. I tillegg er eksternt salg på 14 mill. kroner ved en inkurie også bokført som internt salg. Internt salg i 2017 var på 147 mill. kroner.

Refusjoner knyttet til interne oppdrag i etaten utgjorde 34 mill. kroner i 2018. Dette er en nedgang på 69 mill. kroner fra 2017. Grunnen til dette er at en større del av kostnaden belastes direkte mellom enhetene gjennom lønns- og personalsystemet.

Tilskudd fra EU er redusert fra 90 til 21 mill. kroner på grunn av at oppdraget med skip i Middelhavet opphørte fra 31.12.2017.

Det er ellers ingen vesentlige endringer i etatens inntekter.

Felles hovedbok

Fra 1.1.2016 ble alle personalrelaterte utgifter fra lønns- og personalsystemet bokført i en ny felles hovedbok. Gjennom 2017 og 2018 er arbeidet med å etablere et felles regnskap for politi- og lensmannsetaten videreført. Pr 31.12.2018 er komplett regnskap for alle distrikter, særorganer, underliggende enheter og Politidirektoratet innlemmet i felles hovedbok.

Leverandørgjeld

Note 8 viser leverandørgjeld på 592 mill. kroner. Dette er en betydelig økning fra 2017. En del av økningen skyldes at våre faktura- og regnskapssystemer ble byttet ut ved årsskiftet, noe som medførte at færre fakturaer ble betalt i slutten av desember enn i tilsvarende periode i 2017. Fakturaer med fakturadato i 2019 mottatt i begynnelsen av januar i 2019, er også inkludert i årets leverandørgjeld. Tilsvarende var ikke inkludert i 2017.

Tilleggsopplysninger

POLITIET

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for politiet. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per dags dato. Revisjonsberetningen for 2018 antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2019.

Oslo 5.3.2019

Håkon Skulstad
Kst. Politidirektør

POLITIET

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillinger.

Den regnskapsmessige behandlingen av internt salg innen etaten er endret siden 2017. Internt salg av varer fra Politiets Fellestjenester bokføres ikke som inntekt, men føres mot varekostnad, som inngår i posten "Andre utbetalinger til drift" i artskontooppstillingen.

Intern fakturering av oppdrag utført av ett distrikt for et annet, er redusert og slike kostnader blir stort sett direkte belastet det mottagende distrikt. Endringen har ikke resultert i vesentlige forskjeller i regnskapsoppstillingen og vi har derfor valgt ikke å omarbeide 2017-tall for sammenligning, men forklart endringene i ledelseskomentarene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

På grunn av skifte av regnskapssystem fra Oracle til UBW skjer det en endring av tidspunkt for beregning av merverdiavgift. I Oracle ble dette beregnet når kontant-transaksjonen ble bokført, mens i UBW skjer beregningen etter bokføringsperiode i det såkalte internregnskapet. Dette innebærer en forskyvning av beregningen ved skifte av system. Effekten av dette er beregnet i samarbeid med DFØ og korrigert i etatens avgiftsoppgave for 6.termin 2018.

Virksomheten har et unntak fra økonomiregelverket som gjelder bruk av kredittkort til uttak av kontanter i Kripos og Politiets Utlendingsenhet. Unntaket er gyldig til 31.12.2023.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling

POLITIET

viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

POLITIET

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.18

Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 31.12.2018	Merutgift (-) og mindretgift
0400	Justis- og beredskapsdepartementet	01	Driftsutgifter	A	4 680 000	4 735 299	-55 299
0400	Justis- og beredskapsdepartementet	23	Spesielle driftsutgifter, forskning, evaluering og kunnskapsinnhenting.	A	1 666 505	1 182 668	483 837
0414	Forliksråd og andre domsutgifter	01	Driftsutgifter	B		3 551 756	
0414	Forliksråd og andre domsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	B		34 042 143	
0440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	01	Driftsutgifter	A,B	17 770 814 404	17 393 483 010	377 331 394
0440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	103 316 000	106 099 608	-2 783 608
0440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	22	Søk etter omkomne	A,B	11 429 000	12 381 478	-952 478
0440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	23	Sideutgifter sivile gjøremål	A,B	21 603 000	0	21 603 000
0440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	25	Retur av asylsøkere og andre uten lovlig opphold	A,B	117 854 000	109 002 602	8 851 398
0440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	A	1 650 000	1 497 701	152 299
0440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	70	Tilskudd	A	12 160 000	12 160 674	-674
0442	Politihøgskolen	01	Driftsutgifter	A,B	632 470 000	634 189 423	-1 719 423
0444	PST	01	Driftsutgifter	B		6 349 561	
0448	Grensekommissæren	01	Driftsutgifter	A,B	5 781 000	5 479 888	301 112
0456	Nød- og beredskapskommunikasjon	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	B		20 000 000	
0466	Særskilte straffesaksutgifter	01	Driftsutgifter	B		1 641 901	
0471	Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning	71	Erstatningsansvar m.m.	B		8 002 402	
0471	Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning	B		50 806 417	
0490	Utlendingsdirektoratet	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	B		909 508	
0858	Barne-, ungdoms og familiedirektoratet	01	Driftsutgifter	B		814 170	
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter			586 049 221	
<i>Sum utgiftsført</i>					18 683 423 909	18 992 379 428	

POLITIET

Inntekts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 31.12.2018	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3400	Justis- og beredskapsdepartementet	01	Diverse inntekter	A	2 000 000	2 067 240	67 240
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	01	Gebyr - pass og våpen	A	301 048 000	300 161 523	-886 477
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	02	Refusjoner m.v.	A,B	222 715 000	225 559 690	2 844 690
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	03	Salgsinntekter	A,B	75 489 000	54 860 255	-20 628 745
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	04	Gebyr - vaktelskaper	A,B	1 996 000	1 783 245	-212 755
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	06	Gebyr - utlendingssaker	A	265 336 000	233 988 915	-31 347 085
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	07	Gebyr - sivile gjøremål	A,B	905 043 000	0	-905 043 000
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	08	Refusjoner fra EU's grense- og visumfond	A	46 158 000	46 244 389	86 389
3442	Politi- og høgskolen	02	Diverse inntekter	A,B	16 255 000	27 648 592	11 393 592
3442	Politi- og høgskolen	03	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingssenter	A,B	18 075 000	20 523 379	2 448 379
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse			13 143 477	
5309	Tilfeldige inntekter	29	Gruppeliv			22 654 322	
5605	Renter	83	Av alminnelige fordringer			7 568	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift			1 529 674 488	
<i>Sum inntekts- ført</i>					1 854 115 000	2 478 317 084	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						16 514 062 345	
Kapital- kontoer							
60193	Norges Bank KK /innbetalinger					1 618 118 409	
60194	Norges Bank KK/utbetalinger					-18 112 207 873	
704475	Endring i mellomværende med statskassen					-19 972 880	
<i>Sum rapportert</i>						0	

POLITIET

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet pr. 31.12.2018						
Konto	Tekst			2018	2017	Endring
6280	OBOS Manglerud, Rådyrveien			450 000	450 000	0
6280	Vega Kommune, leieboerinnskudd			800 000	800 000	0
704475	Mellomværende med statskassen			-470 517 856	-450 544 976	-19 972 880

Innskuddene er ikke bokført i virksomhetens balanse.

POLITIET

Note A Forklaring av samlet tildeling pr. 31.12.2018			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0400 01		4 680 000	4 680 000
0400 23	716 505	950 000	1 666 505
0440 01	398 868 000	17 371 946 404	17 770 814 404
0440 21	1 199 000	102 117 000	103 316 000
0440 22	4 454 000	6 975 000	11 429 000
0440 23	696 000	20 907 000	21 603 000
0440 25	0	117 854 000	117 854 000
0440 45	0	1 650 000	1 650 000
0440 70	0	12 160 000	12 160 000
0442 01	0	632 470 000	632 470 000
0448 01	193 000	5 588 000	5 781 000
	406 126 505	18 277 297 404	18 683 423 909
3400 01		2 000 000	2 000 000
3440 01		301 048 000	301 048 000
3440 02		222 715 000	222 715 000
3440 03		75 489 000	75 489 000
3440 04		1 996 000	1 996 000
3440 05			0
3440 06		265 336 000	265 336 000
3440 07		905 043 000	905 043 000
3440 08		46 158 000	46 158 000
3442 02		16 255 000	16 255 000
3442 03		18 075 000	18 075 000
		1 854 115 000	1 854 115 000

POLITIET

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastningsfullmakter	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter iht merinntektsfullmakt (justert for eventuell mva.)	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp * 5%	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
0440 01	5 %	377 331 394	53 344 359	323 987 035	-17 996 810			305 990 225	868 597 320	305 990 225
0440 21	5 %	-2 783 608		-2 783 608				-2 783 608	5 105 850	0
0440 22	"kan overføres"	-952 478		-952 478				-952 478	6 975 000	0
0440 23	5 %	21 603 000	22 550 194	-947 194				-947 194	1 045 350	0
0440 25	«overslagsbevilgning»	8 851 398		8 851 398				8 851 398	0	0
0440 45	"kan overføres"	152 299		152 299				152 299	1 650 000	152 299
0442 01	5 %	-1 719 423		-1 719 423	13 841 971			12 122 549	31 623 500	12 122 549
0448 01	5 %	301 112		301 112				301 112	279 400	279 400

<u>Oversikt belastningsfullmakter gitt til andre virksomheter</u>	Kap/post	Bevilget	Regnskapsført pr. 31.12.2018
Domstoladministrasjonen	0440 01	7 834 000	7 832 899
Kontoret for voldsoffererstatning	0440 01	300 000	233 276
Kriminalomsorgsdirektoratet - Transport og fremstilling av fanger og Oslo Statsadvokatembeter	0440 01	46 900 000	42 733 058
Statens innkrevingsentral - SIAN og drift av PLØS	0440 01	1 393 667	1 560 665
Statens innkrevingsentral - SIAN og drift av PLØS	0440 01	2 900 000	984 461
Sum 0440.01		59 327 667	53 344 359

Følgende midler er overført til Brønnøysundregistrene

Sideutgifter sivile gjøremål - Brønnøysundregistrene	0440 23	21 603 000	22 550 194	Ref. brev 17.01.2018 201001083-29 113
--	---------	------------	------------	---------------------------------------

Følgende midler er overført til Skatteetaten - SI

Ref samarbeidsavtale om innkreving (april 2013)	3440 07	905 043 000	948 967 454	Ref. Tildelingsbrev 2018 og brev 15.01.2018 201604944-4 121
---	---------	-------------	-------------	---

Oversikt belastningsfullmakter gitt fra andre virksomheter

PST	0444 01	PST	6 349 561	Ref. dokumentasjon hos PST (dokumentasjon ligger innlåst i safe hos PST)
DSB - Nød- og beredskapskommunikasjon	0456 45	20 000 000	20 000 000	Ref. brev av 28.09.2018 2017/5855
UDI til PU (Ankomstregistrering)	0490 45	1 000 000	909 508	Ref. brev av 02.02.2018 18/00575-1
IMDI	0496 73	195 840	-	Ref. brev av 15.03.2018 18/01005-2
Buudir - Kompetanseteam til POD	0858 01	790 000	814 170	Ref. brev av 08.03.2018 2015/54944-40
SFN (Samarbeidsutvalget for forliksråd og namsmenn)	0414 21	1 792 000	1 792 000	Ref. brev av 09.05.2018 18/1768-KLI
		23 777 840	29 865 239	

Regnskapsført Bevilget pr. 31.12.2018

Andre tildelinger ihht. Tildelingsbrev 2018

Forliksråd og andre domsutgifter	0414 01	3 551 756	Ref. Tildelingsbrev 2018
Forliksråd og andre domsutgifter	0414 21	32 250 143	Ref. Tildelingsbrev 2018
Særskilte straffesaksutgifter	0466 01	1 641 901	Ref. Tildelingsbrev 2018
Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning	0471 71	8 002 402	Ref. Tildelingsbrev 2018
Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning	0471 72	50 806 417	Ref. Tildelingsbrev 2018

Mer- og mindreinntekter (-) i henhold til merinntektsfullmakt pr. 31.12.2018

Refusjoner	3440 02	2 844 690
Salgsinntekter	3440 03	-20 628 745
Gebyr - vaktelskaper	3440 04	-212 755
Sum merinntekter 3440		-17 996 810

Polithøyskolen	3442 02	11 393 592
Polithøyskolen	3442 03	2 448 379
Sum merinntekter 3442		13 841 971

Kommentar til overføring av midler fra 2018 til 2019

For overføring av midler fra 2018 til 2019 er 5% regelen (5% av årets tildelinger) benyttet på alle poster, med unntak av 0440.22 og 0440.45. Her er hele beløpet overførbart til neste år.

POLITIET

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2018

	Note	2018	2017
Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	535 933 683	496 307 875
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	27 940 097	109 849 181
Salgs- og leieinnbetalinger	1	347 315 388	531 759 303
Andre innbetalinger	1	5 836 879	4 253 742
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		917 026 047	1 142 170 102
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	13 302 315 605	12 602 193 257
Andre utbetalinger til drift	3	4 461 561 147	4 700 413 363
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		17 763 876 752	17 302 606 620
Netto rapporterte utgifter til drift		16 846 850 705	16 160 436 518
Investeringer- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	-8 131	-7 211
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		-8 131	-7 211
Investeringer- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalt til investeringer	5	633 685 529	587 952 918
Utbetalt til kjøp av aksjer	5, 8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	972 186	631 617
<i>Sum investeringer- og finansutgifter</i>		634 657 715	588 584 535
Netto rapporterte investeringer- og finansutgifter		634 649 584	588 577 324
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	13 393 643	8 040 657
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		13 393 643	8 040 657
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	12 235 287	14 135 000
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		12 235 287	14 135 000
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985x (ref. kap. 5309, inntekt)		22 654 322	21 210 029
Folketrygdens inntekter, arbeidsgiveravgift konto 1986x (ref. kap. 5700, inntekt) *		1 529 674 488	1 447 148 205
Nettordningen, statlig betalt merverdiavgift konto 1987x (ref. kap. 5700, utgift) *		-586 049 221	-605 132 411
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		966 279 589	863 225 823
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		16 514 062 345	15 891 882 362
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		2018	2017
Finansielle anleggsmidler		0	-
Fordringer		8 600 041	11 215 977
Kasse		2 119 095	1 805 480
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	
Skyldig skattetrekk		-460 845 647	-443 152 212
Skyldig offentlige avgifter		-3 246 785	-8 164 398
Annen gjeld		-17 144 560	-12 249 823
Sum mellomværende med statskassen	8	-470 517 856	-450 544 975

POLITIET

Note 1 Innbetalinger fra drift

	2018	2017
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Oppholdstillatelser, arbeidstillatelser med mer		
Oppholdstillatelse	88 298 492	57 279 440
Statsborgerskap	39 053 123	40 257 537
Arbeidstillatelse	56 965 200	40 838 200
Familieinnvandringstillatelse	57 899 850	49 867 610
Studenter, forskere	10 800	1 200 900
Passgebyr	270 070 858	281 604 707
Våpengebyr	21 852 115	23 461 750
Vaktselskaper	1 783 245	1 797 208
Sivile gjøremål	0	524
Sum innbetalinger fra gebyrer	535 933 683	496 307 875
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd - EU	21 246 368	90 266 298
Tilskudd - gaver	8 583	-1 000
Tilskudd - kommuner	490 135	3 323 250
Tilskudd - organisasjoner og stiftelser	531 495	322 798
Tilskudd - statlig virksomheter	5 663 515	15 929 093
Tilskudd - næringsliv	0	8 742
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	27 940 097	109 849 181
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt - varer og tjenester	41 931 997	204 507 873
Inntekt - politioppdrag - helse	11 996 563	13 107 763
Inntekt - politioppdrag - ledsaging og spesialtransport	9 994 017	8 548 700
Inntekt - politioppdrag - privatbetalte oppdrag	42 306 641	36 865 901
Leieinntekter	21 906 249	11 706 356
Refusjon - oppdrag i etaten	33 641 087	106 065 110
Refusjon - studentinnbetalinger	4 326 496	4 109 305
Andre inntekter	181 212 338	146 848 294
Sum salgs- og leieinnbetalinger	347 315 388	531 759 303
<i>Andre innbetalinger</i>		
Andre innbetalinger	5 836 879	4 253 742
Sum andre innbetalinger	5 836 879	4 253 742
Sum innbetaling fra drift	917 026 047	1 142 170 102

POLITIET

Note 2 Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn

	2018	2017
<i>Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter</i>		
Lønnsrelaterte kostnader	10 859 124 305	10 292 654 647
Arbeidsgiveravgift	1 529 674 488	1 447 128 469
Godtgjørelser og honorarer	70 290 294	70 255 573
Pensjonskostnader - arbeidsgivers andel **	1 165 578 542	1 091 648 545
Gruppeliv	22 654 322	21 210 029
Yrkesskadepremie	21 657 295	21 059 670
Sykepenger og andre refusjoner	-443 956 225	-423 764 442
Bedriftshelsetjeneste	10 415 798	11 227 246
Kantinedrift	22 986 296	27 151 564
Andre ytelser	43 890 491	43 621 955
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	13 302 315 605	12 602 193 257
Antall årsverk:	16 945	16 533

POLITIET

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	2018	2017
Andre utbetalinger til drift		
Husleie	1 395 871 899	1 378 947 061
Vedlikehold egne bygg og anlegg	1 473 901	1 244 961
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	79 570 210	92 157 108
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	207 232 094	197 003 075
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	122 964 646	136 724 768
Mindre utstysanskaffelser	389 934 523	372 007 117
Samband, nødnett og telefoni	156 465 271	157 224 247
Politifaglige utstysanskaffelser	68 161 904	74 497 418
IKT relaterte utstysanskaffelser	117 314 023	104 627 392
Møbler og inventar	29 360 058	18 950 621
Andre mindre utstysanskaffelser	18 633 268	16 707 440
Leie av maskiner, inventar og lignende	305 650 395	295 391 221
Kjøp av fremmede tjenester	871 791 416	943 930 987
Konsulenter IKT-utvikling	296 412 532	324 844 664
Konsulenter IKT-drift og vedlikehold	191 137 545	191 807 729
Konsulenter administrative tjenester	118 155 850	109 136 550
Leger og tannleger	72 317 898	68 549 952
Begravelsesbyråer	15 137 996	12 791 568
Tolketjenester og språkanalyser	58 982 381	59 461 018
Laboratorietjenester	31 515 355	29 180 137
Kjøp av polititjenester fra andre distrikter	28 789 097	84 579 546
Andre konsulenter og kjøp av tjenester	59 342 762	63 579 822
Reiser og diett	276 407 901	315 778 863
Reiser og diett drift	246 796 435	281 175 582
Reiser og transportkostnader deportè	29 611 466	34 603 281
Sum øvrige driftsutgifter :	810 664 162	967 228 203
Kjøretøy -drift og vedlikehold	186 399 464	217 522 102
Materiell og råvarer	15 595 496	167 866 828
Telefoni og data	135 522 517	150 306 568
Uniformer	56 529 770	69 023 372
Kontingenter	85 099 500	76 640 888
Kontorkostnader	48 187 395	52 468 670
Porto og frakt	50 825 353	53 459 333
Kurs og utdanning	71 946 943	67 789 932
Øvrige driftsutgifter	94 273 626	93 491 634
Erstatninger	62 375 398	14 797 937
Bank- og andre finanskostnader	3 908 701	3 860 939
Sum andre utbetalinger til drift	4 461 561 147	4 700 413 363

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	2018	2017
Innbetaling av finansinntekter		
Renteinntekter	7 568	4 647
Valutagevinst	486	2 564
Annen finansinntekt	77	
Sum innbetaling av finansinntekter	8 131	7 211

	2018	2017
Utbetaling av finansutgifter		
Valutatap	293 547	18 364
Andre finanskostnader	678 639	613 253
Sum utbetaling av finansutgifter	972 186	631 617

POLITIET

Note 5 Utbetalt til investeringer og kjøp av aksjer

	2018	2017
<i>Utbetalinger til investeringer</i>		
Sikkerhetsanskaffelser	7 083 689	5 807 273
Data- og telefoniutstyr (infrastruktureiendeler)	92 019 246	158 576 812
Maskiner og transportmidler	410 622 925	263 965 036
Teknisk, krim- og trafikkteknisk utstyr	37 939 728	46 190 249
Våpen og ammunisjon	33 133 866	38 021 938
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	52 886 076	75 391 610
Forskning og utvikling	0	0
Sum utbetalt til investeringer	633 685 529	587 952 918

	2018	2017
<i>Utbetalinger til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og eiendeler	0	0
Sum utbetalt til investeringer	0	0

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	2018	2017
Skatter og avgifter	0	-206
Bøter	250 166	0
Tilfeldige inntekter	13 143 477	8 040 863
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	13 393 643	8 040 657

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	2018	2017
Tilskudd til ideelle organisasjoner	12 047 544	11 875 000
Tilskudd til statsforvaltningen	50 000	260 000
Tilskudd til utlandet	137 743	0
Tilskudd andre	0	2 000 000
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	12 235 287	14 135 000

POLITIET

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2018	31.12.2018	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med	
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*			
Obligasjoner	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	23 229 209	0	23 229 209
Andre fordringer	8 600 041	8 600 041	0
Bankinnskudd og kontanter	281 781 936	2 119 095	279 662 840
Sum	313 611 186	10 719 136	302 892 049
Langsiktige gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-592 005 120	0	-592 005 120
Skyldig skattetrekk	-460 845 647	-460 845 647	0
Skyldige offentlige avgifter	-3 246 785	-3 246 785	0
Annen kortsiktig gjeld	-296 807 400	-17 144 560	-279 662 840
Sum	-1 352 904 952	-481 236 992	-871 667 960
Sum	-1 039 293 766	-470 517 856	-568 775 911

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervsdat o	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Balanseført verdi 31.12.2018							0

Kommentar til beslaglagte midler- bankinnskudd

Beslaglagte kontanter i forbindelse med straffesaker er hensyntatt under bankinnskudd og kontanter (kolonne bokført) med til sammen 279 662 840,-. Tilsvarende beløp er ført under Annen kortsiktig gjeld.

Når dom er avgjort blir de beslaglagte midlene inntektsført til Staten, alternativt tilbakeført opprinnelig eier.

Det er tatt beslag i andre objekter (ikke kontanter). Disse er ikke en del av regnskapet.

Kommentar til leverandørgjeld

Overføring til felles hovedbok ble avsluttet medio 2018. All leverandørgjeld rapporteres nå fra felles hovedbok.

Pga av overgang til nytt inngående fakturasystem samt regnskapssystem fra 01.01.2019, er all leverandørgjeld overført til nye systemer.

Kommentar til kundefordringer

Innbetalte akonto beløp med 3.702.149,- er ikke hensyntatt i kundefordringer, da disse inngår under annen gjeld.